Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши № 290 (13.552). 22 декабрь 1966 йил ПАЙШАНБА Баҳоси 2 тийин.

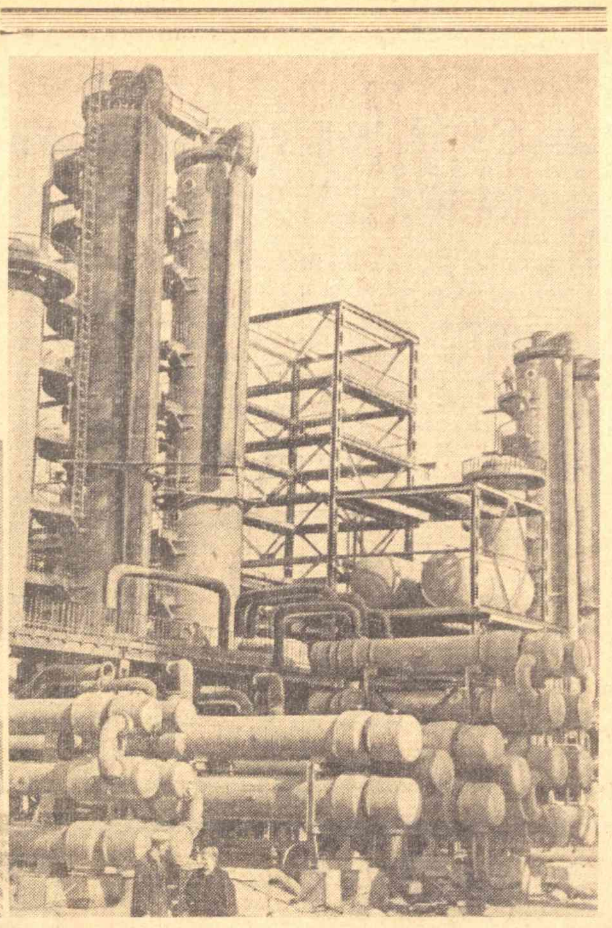

Биринчи суратда: Марғилон ипак комбинати тайёр маҳсулотлар бўлимининг энг яхши сараловчиси Валентина Османова. У 16 йилдан буён шу корхонада баракали меҳнат қилиб келмоқда. Уз вазифасини сидқидилдан бажариш билан бирга жамоат ишларида актив қатнашади.

Иккинчи суратда: беш йилликнинг зарбдор қурилишларидан бири Фарғона азот ўғитлари заводида иккинчи навбатга тегишли объектларда технология установкаларини монтажлаш.

В. Сироткин фотолари.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети Тула области партия ташкилотларининг «Саноат корхоналари ва қурилишлар коллективларини социалистик меҳнат интизоми руҳида тарбиялаш соҳасидаги иши» масаласини қараб чиқди.

Шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда айтиладики, КПСС Тула область комитети, шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари ишчи ва хизматчиларни саноат ва қурилишни янада ривожлантириш, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш вазифаларини ҳал этишга сафарбар қилиш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида анчагина сиёсий ва ташкилотчилик иши олиб бормоқдалар. Кўпгина корхоналар ва қурилишларда ишчилар, техниклар, инженерлар, хизматчиларнинг яхши тайёргарликдан ўтган малакали кадрлари ўсиб етишди, улар юксак онглилик, интизомлилик ва уюшқоқлик намуналарини кўрсатиб, бақувват ва аҳил коллектив бўлиб жипслашдилар.

Область саноати етти йиллик планни муддатидан олдин бажариб, топшириқдан ташқари 1 миллиард 151 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.

Шу йилнинг 10 ойлик ишлаб чиқариш программаси 104 процент бажарилди.

Шу билан бирга қарорда таъкидлаб ўтиладики, областдаги кўпгина партия ташкилотлари ишлаб чиқаришда интизом ва тартибни мустаҳкамлаш учун хўжалик раҳбарлари, инженер-техник ходимлар, ишчиларнинг масъулиятини суст оширмоқдалар, прогулчи, интизом бузувчи кишиларга қарши жамоат таъсири ўтказиш имкониятларидан ва қонунларда кўзда тутилган маъмурий чоралардан дуруст фойдаланмаётирлар. Область корхоналари ва қурилишларида интизомнинг бузилиши натижасида иш вақти ҳали ҳам кўплаб нобуд бўлмоқда.

Баъзи партия комитетлари ишчилар, хизматчилар, инженер-техник ходимларни корхона иши учун юксак масъулият руҳида, меҳнат натижаларидан, давлат маблағлари ва материалларни тежаб-тергаб сарфлашдан, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини камайтиришдан ижтимоий ва шахсий манфаатдор бўлиш руҳида тарбиялашда сусткашлик қилмоқдалар. Оммавий-сиёсий ишда, область ва район газеталарида, радио ва телевидение эшиттиришларида планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтишга тайёргарлик кўрилаётганлиги муносабати билан партия ташкилотлари ва корхоналарнинг коллективлари амалга ошираётган чоралар ҳамиша ҳам атрофлича очиб берилаётир, деб бўлмайди, область, шаҳар ва район партия комитетлари ишнинг ана шу соҳасига раҳбарлик қилишда жиддий нуқсонларга йўл қўяётганлиги социалистик меҳнат интизомини тарбиялаш ва мустаҳкамлашдаги камчиликларга кўп жиҳатдан сабаб бўлмоқда.

КПСС Марказий Комитети Тула область партия комитетига, шаҳар, район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига, касаба союз, комсомол комитетларига, меҳнаткашлар депутатлари Советларига, хўжалик раҳбарларига ишчи ва хизматчиларни меҳнатга онгли муносабатда бўлиш, давлат ва меҳнат интизомига қаттиқ риоя қилиш, саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш корхоналари коллективларида тартиб ва уюшқоқлик руҳида тарбиялашни хўжалик фаолияти ва омма орасидаги сиёсий-ишларнинг энг муҳим вазифаларидан бири, деб бу ишни ҳар томонлама яхшилашни топширди. Коммунистик қурилишнинг фан ва техника гуркираб ривож топаётган, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг кўлами кенгайиб бораётган, саноатни бошқаришнинг янги системаси жорий этилаётган ҳозирги босқичда интизом ва уюшқоқлик давлатимиз қудратини мустаҳкамлашнинг, КПСС XXIII съезди қарорларини ҳамда халқ хўжалигини ривожлантириш беш йиллик планини муваффақиятли бажаришнинг, ижтимоий бойликни кўпайтиришнинг, совет кишилари моддий фаровонлиги ва маданий савиясини оширишнинг тобора кўпроқ даражада зарур шарти бўлиб қолаётганлигини меҳнаткашларга тушунтириш лозим.

КПСС Марказий Комитети интизом ва ички интизомни мустаҳкамлаш, ишлаб чиқаришда ва жамоат жойларида тартибни мустаҳкамлаш учун курашда меҳнаткашлар оммасининг ўзи ҳал қилувчи роль ўйнайди, деб таъкидлади. Партия комитетлари, совет органлари, касаба союз ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари ишлаб чиқаришда гоят қаттиқ интизом ўрнатишда илғор ишчиларнинг ташаббусини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашлари ва оммалаштиришлари лозим.

Область, шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари меҳнаткашларни тарбиялашда давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга хўжалик соҳасидаги совет қонунлари талабларига, социалистик давлат ишлаб чиқариш корхонаси тўғрисидаги низомга, меҳнат тўғрисидаги қонунларга, коллектив шартномалардаги талабларга оғишмай риоя қилиш асосида эришилишига, меҳнат ва ишлаб чиқаришни тўғри ташкил этиш социалистик интизомни мустаҳкамлашнинг энг самарали воситаларидан бири эканлигига асосланиб, иш кўришлари лозим.

Корхоналар ва қурилишлардаги уюшқоқлик ва намунали тартиб учун, меҳнат интизомининг аҳволи, меҳнатни илмий асосда ташкил этишни жорий қилиш, коллектив ҳар бир аъзосининг иш куни давомида юксак меҳнат унумдорлиги билан ишлашини таъминлаш учун корхона раҳбарлари, цех ва участка бошлиқлари, мастерлар ва бригадирларга нисбатан талабчанликни ошириш лозим. Меҳнаткашларни маъмуриятнинг фармойишлари ва кўрсатмаларини аниқ ижро этиш учун жавобгарликни сезиш руҳида тарбиялаш, ишлаб чиқаришни бошқаришда яккабошчилик принципини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш керак. Айрим раҳбарларнинг ўз қўл остидаги кишиларга қўпол, андишасиз муносабатда бўлиш фактлари содир бўлишига қатъиян йўл қўймаслик зарур.

Социалистик ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг муҳим омили бўлган меҳнат интизомини мустаҳкамлаш вазифаси партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва корхона маъмуриятининг биргаликда куч-ғайрат сарфлаши билан амалга оширилади. Бу вазифанинг бажарилиши бошланғич партия ташкилотининг жанговарлигини ошириш, маъмуриятнинг фаолияти устидан партия ташкилотининг контролини кучайтириш, ишчи ва хизматчиларнинг ҳуқуқларини муҳофаза қилишда касаба союз ташкилотларининг ролини, ёшларни тарбиялашда комсомолнинг активлигини ошириш билан чамбарчас боғлиқдир.

Партия ташкилотлари идеология ишида партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини тушунтиришга, меҳнаткашларни коммунистик онглилик, ўз бурчларини виждонан бажариш, социалистик жамият қонунлари ва қоидаларига риоя этиш руҳида тарбиялашга асосий эътиборни қаратишлари лозим. Шунга эришиш керакки, ҳар бир совет кишиси ўзини мамлакат хўжайини деб билсин, иш вақтидан, хом ашё, материаллар, ёқилғи, электр энергиясидан тежаб-тергаб фойдаланишда жонбозлик қиладиган бўлсин, халқ мулкини авайлаб асрасин.

Оғзаки ва матбуот пропагандасида меҳнат унумдорлигини ошириш, янги техникани ўзлаштириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, хўжалик ҳисобини ва илғор тажрибани жорий этиш, меҳнатдаги моддий ва маънавий стимулларнинг тўғри қўлланилиши масалаларига кўпроқ эътибор бериш зарур. Айрим ходимларнинг интизомсизлиги, ишлаб чиқаришда бепарволиги ва пала-партишлиги коллективнинг биргаликда сарфлаётган куч-ғайратини пасайтиришини, иш вақтининг унумсиз сарфланишига, паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқарилишига ва шу тариқа жамиятга, корхона коллективига ва унинг ҳар бир аъзосига катта зарар етказишига олиб келишини конкрет мисоллар билан кўрсатиб бериш керак. Интизомга, тартиб ва уюшқоқликка қаттиқ риоя қилиш, меҳнатга ва социалистик мулкка ҳалол муносабатда бўлиш ҳар бир кишининг шахсий эътиқоди, унинг хулқидаги норма ва энг муҳим гражданлик бурчи ҳамда вазифаси бўлиб қолиши лозим.

Меҳнаткашларга сиёсий ва иқтисодий тарбия беришда ишчилар йиғилишларининг роли ва аҳамиятини ошириш керак. Бу йиғилишларнинг кун тартибини кенгайтириш ва хилма-хил қилиш, мамлакатимизнинг ташқи ва ички сиёсати масалаларини, хўжалик ва маданий қурилиш, корхонанинг ишлаб чиқариш фаолияти, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, совет кишисининг маънавий қиёфаси, коллективнинг ҳамма аъзолари ўз зиммасига юклатилган ишлаб чиқариш ва жамоат топшириқларини виждонан бажариши масалаларини коллективнинг муҳокамасига тез-тез қўйиб туриш керак. Ишчиларнинг таклифлари қандай амалга оширилаётганлигини қаттиқ назорат остига олинсин, йиғилишларда бу таклифлар қандай бажарилаётганлиги маълум қилиб турилсин.

Партия ва касаба союз ташкилотларига коллективларда тарбиявий ишнинг аҳволини умумий йиғилишларда мунтазам равишда муҳокама қилиб туриш тавсия этилди.

Партия, касаба союз ва комсомол комитетларининг, саноат корхоналари ва қурилишлар раҳбарларининг алоҳида эътибори ёш ишчиларни меҳнат интизоми ва турмушда ўз хулқи билан намуна бўлиш руҳида тарбиялашга қаратилди. Ишчилар синфига мансуб бўлганликлари учун фахрланиш, ижтимоий фойдали меҳнатга меҳр ва ҳурмат, коммунистик аҳлоқ нормаларидан чекинган кишиларга муросасизлик ҳис-туйғуларини уларга сингдириш керак. Йигит ва қизларнинг юксак унум билан меҳнат қилиши учун зарур шарт-шароитларни яратиб бериш, касбни тезроқ ва яхшироқ ўрганишларига кўмаклашиш, уларнинг техника ва умумий билимларини ошириш, уй-жой маиший ва маданий эҳтиёжларини қондириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиш лозим. Корхоналарда илғор тажриба мактабларини, техника курсларини ташкил этиш, ёшларни тарбиялаш ишига кекса кадрларни актив жалб этиш зарур. Ёшларга сиёсий ва меҳнат тарбияси беришда комсомол ташкилотларининг роли оширилсин.

КПСС область комитети билан касаба союзларининг область Советига меҳнат интизомини мустаҳкамлашда касаба союз комитетларининг роли ва аҳамиятини ошириш таклиф қилинди. Одамларни интизом ва уюшқоқлик руҳида тарбиялашда социалистик мусобақадан ва коммунистик меҳнат ҳаракатидан тўлиқроқ фойдаланиш лозим. Социалистик меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун кураш масалалари социалистик мусобақанинг марказига қўйилиши ва мусобақа якунлари чиқарилаётган вақтда социалистик интизом қанчалик мустаҳкамланганлиги ҳисобга олиниши керак. Касаба союз ташкилотлари ишлаб чиқариш эҳтиёжларини кун сайин ўрганиб боришлари, меҳнатни муҳофаза қилишни ва техника хавфсизлигини яхшилашда кўпроқ ташаббускор ва талабчан бўлишлари, меҳнаткашларга маиший ва маданий хизмат кўрсатиш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилишлари, кадрларнинг иш жойида мустаҳкамланиб қолишига ва барқарор ишлаб чиқариш коллективларини шакллантиришга кўмаклашишлари лозим. Ишчи ва хизматчиларга меҳнат тарбияси беришда цех касаба союз ташкилотлари ва касаба союз группаларининг ролини ошириш керак. Касаба союз ташкилотлари меҳнат тўғрисидаги қонунларга қандай риоя қилинаётганлигини яхшироқ контроль қилиб боришлари лозим.

КПСС область комитетига одамларни меҳнат интизоми руҳида тарбиялаш ишида ва корхоналарда, ташкилот ва муассасаларда, шунингдек меҳнаткашлар яшаб турган жойларда намунали тартиб ўрнатиш ишида меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар ва район советларининг масъулиятини кучайтириш таклиф қилинди. Шаҳар транспорти, савдо, умумий овқатланиш, коммунал-маиший хизмат корхоналари ва болалар муассасаларини яхшилаш чоралари кўрилсин.

Партия, совет, касаба союз ва хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари гражданларни қабул қилишнинг шу гражданлар учун энг қулай тартибини белгилашлари, уларнинг илтимослари ва аризаларига доир масалаларни тез ва оператив ҳал қилишлари лозим.

Область, шаҳар, район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига, касаба союз комитетларига меҳнаткашларни тарбиялашни яхшилашга ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга қаратилган чораларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш таклиф этилди. Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг одамларни онгли интизом руҳида тарбиялаш соҳасидаги ишларини мунтазам суратда анализ қилиб бориш, одамлар билан олиб бориладиган ташкилотчилик ва сиёсий ишларни яхшилашда, ҳамма кучни КПСС XXIII съезди қарорларини бажаришга сафарбар қилишда уларга зарур ёрдам кўрсатиш лозим.

Партия комитетлари цех партия ташкилотларига раҳбарликни яхшилашлари, уларнинг меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомининг аҳволи учун масъулиятини ошириш, ҳар бир коммунист ва комсомол меҳнатда ва интизомга риоя қилишда шахсан намуна бўлишига, партия ва ҳукумат қарорларини бажаришда ташкилотчи бўлишига эришиш керак.

Саноат корхоналари, қурилиш, транспорт, муассаса коллективларида социалистик меҳнат интизомини мустаҳкамлаш юзасидан олиб бориладиган тарбиявий иш савиясини янада ошириш мақсадида:

— Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, КПСС ўлка ва область комитетларига меҳнаткашларни меҳнатга онгли муносабатда бўлиш ва интизомга қаттиқ риоя қилиш руҳида тарбиялашни яхшилаш;

— СССР министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ишлаб чиқаришни планлаштиришни ва корхоналарнинг материал-техника таъминотини яхшилаш, меҳнат ва ишлаб чиқаришни ташкил этишни, ишчиларнинг меҳнат шароитини яхшилаш чораларини кўриш, ишлаб чиқаришда лозим бўлган даражада тартиб ва уюшқоқликни таъминлаш учун, корхона ва қурилишларда меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш учун хўжалик раҳбарларига нисбатан талабчанликни ошириш тавсия этилди.

Марказий ва маҳаллий газеталарнинг, журналларнинг редакциялари, нашриётлар, СССР маданият министрлиги, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги матбуот комитети, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги радио эшиттириш ва телевидение комитети, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги кинематография комитети, СССР Ёзувчилар союзи, СССР Рассомлар союзи, СССР Композиторлар союзи ишчилар синфининг ишлаб чиқариш фаолиятини ва маънавий ҳаётини ёрқин акс эттиришлари, унинг революцион ва жанговар традицияларини, унинг юксак онглилиги, профессионал маҳорати, меҳнатдаги шуҳратини кенг кўламда пропаганда қилишлари лозим. Ватанимиз бойлиги ва қудратининг манбаи бўлган меҳнатнинг бунёдкорлик ва ўзгартувчанлик кучини образли қилиб атрофлича тасвирлаб бериш, меҳнат аҳлининг, моддий неъматлар ижодкорларининг бутун улуғворлигини кўрсатиб бериш, жамиятимизнинг илғор, энг уюшқоқ ва етакчи кучи бўлган ишчилар синфига чуқур ҳурмат ва миннатдорчилик ҳис-туйғуларини тарбиялаш керак.

Авлод-аждодлари билан ишчи бўлиб ўтган кишиларнинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган ҳужжатли фильмларни ва серияли китобларни доимий суратда чиқариб туриш, матбуотда, радио ва телевиденида, клублар ва маданият саройларида энг кекса ишчиларни, меҳнат ветеранлари ва илғорларини, мастерлар, конструкторлар, технологларни, шаҳар ва қишлоқнинг донгдор кишиларини тантанали суратда шарафлаб туришни одат тусига киритиш лозим.

ВЛКСМ Марказий Комитети билан СССР Ёзувчилар союзининг правлениеси ёшлар учун чиқарилаётган журналларда ва бошқа нашрларда ишчи-ёшларнинг, айниқса ўсмирларнинг ҳаётини, меҳнати ва турмушини ёритишни яхшилашлари зарур.

СССР прокуратураси билан СССР Олий суди меҳнат тўғрисидаги қонунлар аниқ ижро этилаётганлигини назорат қилишни кучайтиришлари, суд-прокуратура органларида меҳнат соҳасидаги низоларнинг ўз вақтида қараб чиқилишини таъмин этишлари, меҳнатдаги можароларнинг келиб чиқиш сабабларини аниқлаш ва бу сабабларни йўқотишда шу органларнинг ролини оширишлари керак.

Расмий хабарлар

А. Н. КОСИГИН билан С. ДЕМИРЕЛ ўртасида музокаралар

АНҚАРА, 20 декабрь. (ТАСС). Бугун Туркия Республикаси Министрлар Совети биносида СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин билан Туркия Бош министри С. Демирел ўртасида музокаралар бошланди. Музокараларда:

Совет томонидан — Украина ССР Министрлар Советининг Раиси В. В. Шчербицкий, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси М. Бейсебаев ва бошқалар қатнашдилар.

Туркия томонидан — ташқи ишлар министри И. С. Чаглиянгил, Туркия ташқи ишлар министрлигининг бош секретари З. Кунэралп ва бошқалар иштирок қилдилар.

Рўй-рост, дўстона вазиятда ўтган музокаралар вақтида ҳар иккала мамлакатни қизиқтирган бир қанча катта халқаро масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Камол Отатурк мақбарасига гулчамбар қўйилди

АНҚАРА, 20 декабрь. (ТАСС махсус мухбирлари). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун Камол Отатурк мақбарасини зиёрат қилиб, Туркия Республикаси биринчи Президентининг сағанасига гулчамбар қўйди.

Ҳурматли зиёратчилар дафтарига А. Н. Косигин қуйидагиларни ёзиб қўйди:

«Ўз халқининг йўлбошчиси ва устози, Туркиянинг атоқли жамоат ва ҳарбий арбоби Отатурк номини Совет Иттифоқида яхши биладилар ва чуқур ҳурматлайдилар. Отатурк Совет Иттифоқи халқлари билан дўстлик сиёсатини ўтказиб келди, мамлакатларимиз ўртасида сиёсий ва иқтисодий ҳамкорликни кенгайтирди ва мустаҳкамлади.

Халқларимиз ва давлатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг энг порлоқ саҳифалари Отатурк номи билан боғланган.

Унинг хотирасига ҳурмат билан

А. КОСИГИН

1966 йил 20 декабрь».

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Уй-жой-коммунал хўжалигини ривожлантиришда ва ишлаб чиқариш топшириқларини бажаришда эришган жуда катта муваффақиятлари учун СССР Олий Совети Президиуми уй-жой-коммунал хўжалик ходимларидан саккиз кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони бериш ва уларга Ленин ордени билан «Ўроқ ва Болға» олтин медали топшириш тўғрисида Фармон чиқарди. Тошкент трамвай-троллейбус бошқармаси вагон-ремонт заводининг мастери **Носир Умрзоқов** ҳам ана шу юксак мукофотга сазовор бўлди.

Уй-жой-коммунал хўжалигини ривожлантиришда ва аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилашда эришган муваффақиятлари учун СССР Олий Совети Президиуми уй-жой-коммунал хўжалик корхоналари ва ташкилотлари ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан катта группасини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Халқ хўжалигида электр ва иссиқлик энергиясини ҳамда ёқилғини тежаб-тергаб сарфлаш юзасидан олиб борилган пропагандада ва бу ишни уюштиришда актив қатнашганликлари учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан халқ контроли активларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиги билан мукофотланди.

ОЛТИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси 23 декабрь эрталаб соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади.

Депутатлар бугун, 22 декабрда эрталаб соат 10 дан кечқурун соат 6 гача ва 23 декабрда эрталаб соат 9 дан рўйхатга олинадилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Оқсоқоллар кенгашининг мажлиси 23 декабрь эрталаб соат 9 дан 30 минут ўтганда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади.

ТУРКИЯ БОШ МИНИСТРИ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

АНҚАРА, 21 декабрь. (**ТАСС махсус мухбири**). Кеча кечқурун Туркия республикасининг бош министри Сулаймон Демирел Туркия Буюк Миллат мажлисининг қабул маросимлари залида бу ерга расмий визит билан келган СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин шарафига зиёфат берди.

Зиёфат вақтида бош министр Сулаймон Демирел ва Совет ҳукуматининг бошлиғи А. Н. Косигин нутқ сўзладилар.

Туркия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатлар, деб таъкидлади С. Демирел, кейинги йилларда ижобий ривожланиш йўлига тушиб олди. Отатурк ва Ленин энг мустаҳкам пойдеворга асослатан миллий мустақиллик, территориал бутунлик, тенг ҳуқуқлилик ва бир-бирининг ишига аралашмаслик принциплари доирасидаги бу муносабатларни ривожлантира бериш Туркия республикаси ҳукуматининг энг самимий истагидир.

Ҳозирги кунда тезроқ ҳал қилишни кутиб ётган кўпгина мураккаб халқаро проблемалар бор. Гоҳо-гоҳо бу проблемалар халқаро тинчликка таҳдид солаётганлигини, бундай аҳвол яхши ниятли ҳамма кишиларни хафа қилаётганлигини афсусланиб қайд қилмоқдамиз.

Бу проблемалар тенг ҳуқуқлилик, ўзаро ҳурматлаш, адолат ва халқаро мажбуриятларни ҳурматлаш принциплари асосида музокаралар ёрдамида тинч йўл билан ҳийла осонроқ ҳал этилиши мумкин.

Мамлакатларимизнинг жаҳон проблемаларига оид нуқтаи назарлари бир-бирига мос келмаслиги мумкин. Буни биз нормал ҳол деб ўйлаймиз ва бу ҳол бизнинг ўзаро муносабатларимизга тўсқинлик қилмаслиги лозим.

Биз хурсанд бўлиб шуни қайд қиламизки, Совет раҳбарларининг бу хусусдаги қарашлари бизнинг қарашларимизга ҳақиқатан мос бўлиб тушмоқда.

Ҳукуматимиз ва парламентимизнинг кейинги йилларда Совет Иттифоқига бориб келган вакиллари сизлардаги самимий меҳмондўстликнинг порлоқ намуналарини кўрдилар, улар совет халқи қандай яшаётганлигини кўздан кечирдилар ва совет халқи турмуш даражасини ошириш йўлида куч ва ғайрат сарфлаётганлигини кўриб хурсанд бўлдилар

Ҳозирги кунда ижобий йўлга тушиб олган Туркия—Совет муносабатларини ишонч ва ҳамжиҳатлик вазиятида ривожлантириш, деди пировардида С. Демирел, ҳар иккала мамлакат манфаатига ҳам шунингдек ялпи тинчлик манфаатига ҳам мос бўлиб тушади.

Сўнгра СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин нутқ сўзлади.

Улуғ Ленин билан бирга Камол Отатурк, деди А. Н. Косигин, давлатларимиз ўртасидаги дўстлик ва яхши қўшничиликка негиз солди. У давр ёш совет давлати эски дунё кучларига қарши қаҳрамонона кураш олиб бораётган давр эди. Халқларимиз бир-бирларига ёрдам ва мадад бериб турдилар.

Совет Россияси Туркия республикасининг суверенитетини таниган биринчи давлат бўлди. Тўла тенг ҳуқуқлилик, суверенитетни, мустақилликни ва территориал бутунликни ҳурматлаш, ички ишларга аралашмаслик, ҳар иккала давлат манфаатларига мос бўлиб тушувчи ҳамкорлик, тинч-тотув яшаш принциплари Совет Иттифоқининг бизникидан бошқача ижтимоий тузумдаги давлатлар билан муносабатларидаги позициясини белгиловчи принциплар бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда.

Илгари йўлимизда ғов бўлиб турган тўсиқлардан кўпини ҳозир олиб ташлашга муваффақ бўлдик, деди А. Н. Косигин. Совет Иттифоқи билан Туркия ўртасида муносабатларни чинакам яхши қўшничилик ва дўстлик негизида ривожланишига ҳалақит берадиган территориал ва бошқа низоли масалалар йўқ.

Совет Иттифоқининг Туркияга нисбатан сиёсатида бу сиёсатни хиралаштирадиган ҳеч бир нарса йўқ. Совет ҳукумати Туркияга нисбатан бундан буён ҳам дўстлик сиёсатини ўтказиш ниятидадир. Бу эса СССР ва Туркия халқларининг манфаатларига, халқаро хавфсизлик манфаатларига мувофиқ бўлиб тушади. Европадаги аҳвол, деди А. Н. Косигин ҳали ҳам мураккаб бўлиб турибди; мавжуд чегараларни қайтадан кўриб чиқишни талаб қилаётган, ядро қуролига эга бўлишга интилаётган кучлар бор. Буларнинг ҳаммаси Европада халқаро кескинликни юмшатишга ёрдам бермайди, албатта. Бироқ, Европада янги шамоллар эсаётганлиги ҳам сезилиб турибди. Европа халқлари урушга қарши кайфиятда бўлиб, вазиятнинг нормаллаштирилишини талаб қилмоқдалар.

Американинг Вьетнамдаги агрессияси ҳозир энг муҳим халқаро проблемаларни ҳал қилишда мушкуллик туғдирмоқда, ҳамма халқларнинг хавфсизлигига таҳдид солмоқда, бу таҳдид кучайиб бормоқда. АҚШ тинчлик тўғрисида кўп гапираётган бўлса ҳам, аммо унинг ҳар бир қадами можарони кенгайтириш томон қўйилмоқда. Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишлар ҳеч сўзсиз тўхтатилиши, Вьетнамдан чет эл қўшинлари олиб чиқиб кетилиши, вьетнам халқига ўз тақдирини ўзи ҳал қилиш ҳуқуқи берилиши керак. Шарқи-Жанубий Осиёдаги можарони тўхтатишга ва тинчликка олиб келадиган йўл мана шу.

ХАЛҚЛАР ЎРТАСИДА ДЎСТЛИК ВА ТИНЧЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси

20 декабрда Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлди. Мажлис СССР Олий Советн Президиуми Раиси Н. В. Подгорнийнинг Австрия республикасига қилган давлат визити якунларини муҳокама қилди, шунингдек СССР Олий Совети депутати, РСФСР Министрлар Совети Раиси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Г. И. Воронов бошчилигидаги СССР Олий Совети делегациясининг Буюк Британияга қилган сафари ҳамда СССР Олий Совети депутати, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари П. Н. Демичев бошчилигидаги СССР Олий Совети делегациясининг Камбоджага қилган сафари ҳақидаги ахборотларни тинглади.

Австрияга қилинган визит, деди Н. В. Подгорний, етти кун давом қилди. Бу визит дўстона вазиятда ўтди. Айниқса мамлакат бўйлаб қилинган сафар вақтида Австрия аҳолиси бу визитга зўр қизиқиш билан қаради. Австрия давлат арбоблари билан музокаралар ва суҳбатлар осойишта, ишчанлик шароитида ўтди. Музокаралар вақтида Австрия томони Совет-Австрия муносабатларининг ҳозирги ҳолатига ғоят ижобий баҳо берди ва сиёсий, иқтисодий, илмий-техника ҳамда маданий соҳаларда бу муносабатлар бундан буён ҳам ривожланаберсин, деб истак билдирди. Шу муносабат билан баъзи амалий масалалар кўриб чиқилди. Федерал канцлер Клаус Австриянинг ҳозирги ҳукумати давлат шартномасидан келиб чиқаётган мажбуриятларга оғишмай амал қилаберади ва доимий бетарафлик сиёсатини қатъият билан ўтказа беради, деб қайта-қайта уқтириб ўтди. Австриянинг бетараф суверен давлат сифатида ўз позициясини мустаҳкамлаш йўлидаги ҳаракатларини Совет Иттифоқи бундан буён ҳам тўла равишда ва бегаразлик билан қувватлай беради, деб биз яна бир марта таъкидлаб ўтдик.

Олиб борилган музокаралар, деб давом қилди Н. В. Подгорний, бир қанча халқаро масалаларда, жумладан ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш, Шарқ билан Ғарб ўртасидаги муносабатларда кескинликни юмшатишга эришиш, ядро синовларининг ҳамма турларини тўхтатиш сингари масалаларда Австриянинг қарашлари билан бизнинг қарашларимиз бир-бирига мос ёки ўхшаш эканлигини кўрсатди. Австриянинг давлат ва сиёсий арбоблари бетараф давлатларнинг тинчлик фойдасини кўзлаб актив ҳаракат қилишлари зарурлигини айтдилар.

Визит якунлари, деди пировардида Н. В. Подгорний, Совет Иттифоқининг Австрияга нисбатан ўтказиб келаётган Совет—Австрия муносабатларини ҳар томонлама ривожлантиришга, ташқи сиёсатнинг бир қанча масалаларида тағин ҳам яқиндан ҳамкорлик қилишга ва ҳар иккала мамлакатнинг давлат арбоблари ўртасида шахсий алоқаларни давом эттиришга қаратилган сиёсати тўла самарали бўлиб чиқаётганлигини кўрсатди.

Мажлисда Г. И. Воронов совет парламент делегациясининг Буюк Британияга қилган сафари тўғрисида ахборот берди. У, Англиянинг давлат ва жамоат арбоблари ҳам, шунингдек оддий кишилари ҳам СССР Олий Совети делегациясига хайрихоҳлик ва илтифот билан муомала қилганликларини уқтириб ўтди. Совет Иттифоқига нисбатан ҳурмат ва дўстлик ҳислари, деди Г. И. Воронов, инглиз халқи орасида ҳеч шубҳасиз чуқур томир ёзган. Биз ҳамма жойда мамлакатимизга — унинг экономикаси, фани, маданиятига катта қизиқиш борлигини, мамлакатларимиз ўртасида савдо, илмий техника алоқаларини ва бошқа алоқаларни ривожлантиришга интилиш борлигини кўрдик. Бизнинг бу сафаримиз Англия парламенти аъзолари билан эски алоқаларимизни янгилаш ва янги фойдали алоқалар боғлаш, давлат ва жамоат арбоблари, савдо-саноат доираларининг вакиллари, Англия аҳолисининг энг хилма-хил табақалари билан ўтказилган учрашувларда КПСС ва Совет ҳукуматининг сиёсатини тушунтириб бериш, ҳозирги дунё проблемаларини ва бу проблемаларни ҳал қилиш йўлларини биз қандай тушунаётганлигимизни баён қилиб бериш имкониятини берди.

Г. И. Воронов айтдики, Англия парламенти аъзоларининг кўплари Европа хавфсизлигининг конкрет масалаларига доир совет таклифлари тўғрисида жуда мужмал ва ҳатто ноаниқ тасаввурга эгадирлар. Инглизлар билан олиб борилган суҳбатларда совет делегацияси Европа қитъасида вужудга келаётган аҳволга ўз баҳосини бериб ўтди. Германия Федератив Республикасининг реваншчилик йўли, ядро қуролини ўз қўлига олишга, Европадаги вазиятнинг соғломланишига халақит беришга ва иккинчи жаҳон уруши якунларини қайта кўриб чиқишга эришишга уринаётганлиги сабабли туғилаётган хавф-хатарга биринчи навбатда суҳбатдошларимизнинг эътиборини жалб қилдик. Бухарест декларацияси Европадаги вазиятни тубдан яхшилаш учун яхши база эканлигини уқтириб ўтдик.

Англия вакиллари биз билан қилган суҳбатларида, деди Г. И. Воронов, ҳамма соҳаларда Совет-Англия муносабатларини кенгайтиришга ва яхшилашга ҳамда Буюк Британия парламенти билан СССР Олий Совети ўртасидаги алоқаларни ривожлантиришга интилаётганликларини ҳар доим таъкидлаб турдилар.

Сўнгра мажлисда П. Н. Демичев сўзга чиқди. Камбоджада бўлган биринчи кунларимиздан бошлаб, деди у, СССР Олий Совети делегациясига катта хурсандчилик ва илтифот билан қарадилар.

Камбоджанинг давлат арбоблари билан ўтказилган учрашувларда СССР Олий Совети делегатлари Совет Иттифоқи ташқи ва ички сиёсатининг принциплари ва мақсадларини батафсил баён қилдилар.

Камбоджаликлар ҳам АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига ҳамда Камбоджа чегараларида тўхтамаётган игвогарликларга алоҳида эътибор беришди. Улар Камбоджа бундан буён ҳам тинчлик, бетарафлик ва қўшилмаслик сиёсатига амал қилишга интилаверади, деб уқтириб ўтдилар. Шу билан бирга камбоджаликлар Вьетнам Демократик Республикаси ва Жанубий Вьетнам ватанпарварлари билан ўзларининг маънавий-сиёсий бирдамликларини айтдилар. Улар Совет Иттифоқининг ролига юксак баҳо бердилар, ўз мустақиллиги учун курашаётган халқларга СССР илгари ҳам, ҳозир ҳам катта мадад ва ёрдам бериб келаётганлигидан миннатдор бўлиб гапирдилар. Бизнинг делегациямиз билан учрашган парламент раҳбарлари, давлат арбоблари, асосий халқаро проблемаларда Камбоджа билан Совет Иттифоқининг позицияси бир-бирига мос бўлиб тушаётганлигини ёки жуда яқин эканлигини қайта-қайта қайд қилиб ўтдилар.

П. Н. Демичев пировардида айтдики, СССР Олий Совети делегациясининг бу сафари СССР билан Камбоджа ўртасида дўстлик ва сиёсий ҳамкорликни мустаҳкамлашга ёрдам берди.

СССР Олий Совети Президиуми СССР Олий Совети Президиуми Раиси Н. В. Подгорнийнинг Австрия республикасида бўлган вақтдаги фаолиятини ҳамда СССР Олий Советининг Англия ва Камбоджага борган делегациялари фаолиятини маъқуллади.

СССР Олий Совети Президиуми Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг доимий комиссияларига топширилган қонун лойиҳалари устида бундан буён қандай иш олиб бориш тартиби тўғрисидаги масалани ҳам муҳокама қилди, иттифоқдош республикалар гражданлар ва граждан-процессуал қонунларини умумиттифоқ асосларига мувофиқлаштириб кодификациялаш борасида олиб борилган ишлар тўғрисидаги ахборотни тинглади; ҳукм қилинганларни авф этиш тўғрисидаги илтимосларни, шунингдек совет гражданлигига қабул қилиш тўғрисидаги илтимосларни ва бошқа масалаларни кўриб чиқди. (ТАСС).

Муқаддам Мансурова республикамиз энергетикасини юксалтиришга муносиб ҳисса қўшаётган ёш мутахассислардан. Шу кеча-кундузда беш агрегати халқ хўжалиги учун энергия етказиб бераётган Тошкент ГРЭСи бошқарув шчитида навбатчи бўлиб ишламоқда. Суратда: Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, тадбиркор мутахассис Муқаддам Мансурова.

И. Глауберзон фотоси.

БУГУН — ЭНЕРГЕТИКЛАР КУНИ

ЛЕНИН ЁҚҚАН ЧИРОҚ

А. ҲАМИДОВ,
республика энергетика ва электрлаштириш министри

Ижтимоий меҳнат унумдорлигини ошириш социалистик экономиканинг муҳим вазифаси ҳисобланади. Ҳозирги замон саноат ишлаб чиқаришида меҳнат унумдорлигининг ортиши энергетика билан қуролланиш даражаси билан бевосита боғлиқдир. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг КПСС XXIII съезди Директиваларида энергетика бутун халқ хўжалигини техникавий жиҳатдан ривожлантиришни таъминлашнинг муҳим тармоғи эканлиги яна бир бор таъкидлаб ўтилди.

Янги беш йилликда энергетика тез суръатлар билан юксалади. Эндиликда мамлакатимиз энергетикасини саноатнинг умумий ўсишидан кўра тезроқ ривожлантириш кўзда тутиляпди. В. И. Ленининг кўрсатмаларини оғишмай амалга оширган совет халқи ўтган етти йилликда энергетикани ривожлантириш соҳасида қувончли ютуқларни қўлга киритди. Ўзбекистон энергетикаси ҳам шу йиллар ичида анча тез ривожланганлигини таъкидлаб ўтмоқ керак.

Шу йиллар ичида республикамизда энергетиканинг тараққий этиши техника янгиликларини жорий қилиш билан характерланади. Табиий газ асосида ишлайдиган янги улкан иссиқлик электр станциялари қуриб фойдаланишга топширилди. Шулардан бири 1963 йилда саноат учун ток бера бошлаган Тошкент ГРЭСидир. Ҳозирги вақтда бу корхонада ҳар бири 150 минг киловатт қувватга эга бўлган бешта агрегат ишлаб турибди. Навоий ГРЭСи ҳам етти йиллик мобайнида тикланган улкан энергетика корхонаси ҳисобланади. ГРЭСда 5 та энергетика блоки халқ хўжалигига зарур миқдорда энергия етказиб бермоқда. Оҳангарон ГРЭСи лойиҳадаги қувват билан ишлай бошлади. Қорақалпоғистон АССРда ҳар бири 12 минг киловатт қувватга эга бўлган турбогенераторлар ўрнатилди. Ўтган етти йилликда республикада энергетиканинг ривожланиши асосан иссиқлик электр станцияларини фойдаланишга топшириш ҳисобига бўлди.

Электр тармоқлари системасини кенгайтириш соҳасида ҳам бир қанча ишлар қилинди. 35 киловольт ва ундан ортиқ бўлган электр узатиш линияларидан 3900 километри қуриб фойдаланишга топширилди. Кейинги уч йилда йил сайин ўртача 800-900 километрдан электр узатиш линиялари ишга туширилиб турди.

Ягона энергетика системасидан ташқари Тахиатош ГРЭСи базасида — Амударёнинг қуйи қисмида, Қорақалпоғистон АССР территориясида, Хоразм областида, Туркманистоннинг Тошовуз райони зонасида Ўзбекистоннинг иккинчи энергетика системаси ташкил қилинди. Шу йилнинг январь ойида 220 киловольтли электр узатиш линиялари орқали Ўзбекистон ягона энергетика системаси Қарши энергоузели билан, Тожикистондаги Вахш энергосистемаси Душанба орқали Термиз энергоузели билан боғланди.

> **Юртимизда Ильич ёққан чироқлар порлаб турибди. Элимизнинг чароғонлиги, дилимизнинг равшанлиги шундан. Экономикамизнинг қудратини қуввати ўн минг, юз минг ва ҳатто миллионлаб киловатт ҳисобланадиган электростанциялар билан ўлчаймиз.**
>
> **Бундан роса 46 йил муқаддам, 1920 йилнинг 22 декабрида, Бутунроссия Советларининг VIII съездида ГОЭЛРО плани қабул қилинган эди. Бу планда мамлакатни ёппасига электрлаштириш режалари белгиланди. СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ ҳар йили 22 декабрь куни Энергетиклар байрами нишонланадиган бўлди.**
>
> **Ватанимизга нур таратаётган, азамат энергетиклар! Байрамингиз муборак бўлсин! Ишхоналарингиздан бутун мамлакатга нур ёйилиб тураверсин.**

Республикамиз энергетикасининг юксалганлигини мана бу рақамлардан ҳам билиш мумкин. Ўлкамиздаги 700 мингдан ортиқ колхозчи хонадони ва совхоз ишчисининг уйида Ильич нури порлаб турибди. Ўтган йилнинг ўзида қишлоқ хўжалигида электр энергиясидан фойдаланиш 40 процентдан ортганлигини мамнуният билан қайд этамиз. Қишлоқ энергетиклари ҳам КПСС XXIII съезди қарорларини амалга ошириш учун қатъий бел боғлаб, ишлаб чиқаришда катта зафарларга эришдилар. Кейинги бир йилда қарийб 90 минг колхозчининг ва совхоз ишчисининг хонадони электрлаштирилди. Бу эса кўзда тутилганидан 81 минг хонадон кўпроқ электрлаштирилди демакдир. 1500 ўрнига 2029 электр двигателлари ўрнатилди.

Бешта районни ёппасига электрлаштириш ишлари поёнига етказилди. Андижон областидаги Хўжаобод, Ленин, Андижон, Москва, Қўрғонтепа, Задарё, Избоскан, Балиқчи районлари, Фарғона областидаги Қува ва Ўзбекистон районлари, Тошкент области тўла электрлаштирилди. Бу йил колхоз-совхозларни электрлаштиришда яна ҳам яхши натижаларга эришиш мумкин эди. Лекин республика Қурилиш министрлиги зарур материал билан, айниқса электр узатиш линиялари учун темир-бетон тиргаклар билан ёмон таъминлаётганлиги бунга асар қилди. Қурилиш министрлигининг ташкилотлари ўтган йили фақат 9000 куб метргина темир-бетон тиргаклари етказиб берди. Бу, талаб қилинганининг ярмидан ҳам оз демакдир. Шундай аҳвол бу йил яна давом этмоқда.

Ўзбекистон электр энергетикаси янги беш йилликда улкан одим ташлайди. 1970 йилга бориб республикада электр энергияси ҳосил қилиш 1965 йилдагига қараганда 2,2 баравар кўпаяди ёки беш йилликнинг охирги йилида қарийб 25 миллиард киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарилади. Бундай юксалишни таъминлаш учун 3 миллион киловатт қувватга эга бўлган янги агрегатларни ишга тушириш лозим бўлади. Тошкент ГРЭСининг лойиҳадаги қуввати 1800 минг киловаттга, Навоий ГРЭСининг қуввати эса камида 600 минг киловаттга етказилади.

Станцияларни кенгайтириш 150 минг киловатт қувватли блокларни ишга тушириш ҳисобига бўлади. Тахиатош ГРЭСида ҳар бири 100 минг киловаттли икки блок ўрнатилади. Фарғона иссиқлик электр станциясида 100 минг киловатт қувватга эга бўлган агрегатлар фойдаланишга топширилади. 600 минг киловатт қувватли Чорвоқ ГЭСи қуриб тамомланади. Бу ГЭС қурилиб бўлгач, Чорвоқ қурувчилари 80 минг киловатт қувватга эга бўлган Хўжакент ГЭСини тиклашга киришадилар. Шу йил Бекобод шаҳри яқинида 4200 минг киловатт қувватли Сирдарё ГРЭСининг биринчи навбатини қуриш ишлари бошлаб юборилди. Станциянинг биринчи агрегати беш йиллик охирида ток ишлаб чиқара бошлайди. Электр тармоқларини кенгайтириш соҳасида ҳам кўпгина ишлар қилиш керак. 35-110-220 киловольт кучланишли қарийб 70 минг километр узунликдаги электр узатиш линиялари барпо этилади.

Беш йилликнинг биринчи йили энергетика системасида яхши натижалар билан якунланмоқда. Ўн бир ойлик топшириқ 101,2 процент қилиб бажарилди. Иссиқлик электр станцияларида планга қўшимча равишда кўплаб энергия ҳосил қилинди. Тошкент, Каттақўрғон ТЭЦлари, Чирчиқ ҳамда Қуйи Бўзсув ГЭСлари тизмаси коллективлари биронта ҳам аварияга, ишда бракка йўл қўймадилар. Улар энергетиклар мусобақасининг олдинги сафида бормоқдалар. Навоий ГРЭСининг старший машинисти В. Жиляков, Андижон электр тармоқларининг старший электр монтери Б. Мамажонов, хоразмлик мастер С. Маткаримов, фарғоналик старший инженер А. Коблев ўртоқлар ишлаб чиқаришда қувончли ютуқларга эришмоқдалар.

Янги беш йилликда қишлоқ хўжалигини, қишлоқдаги аҳоли яшайдиган пунктларни электрлаштириш масаласи ҳал қилиниши лозим. Бу вазифанинг муваффақиятли бажарилиши Республика Энергетика ва электрлаштириш министрлиги билан Қишлоқ хўжалиги министрлиги ҳамда «Узсельхозтехника» бирлашмаси коллективларининг ўзаро актив ҳамкорлик қилишларига боғлиқ. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари ҳам бу ишга алоҳида эътибор беришлари кераклигини ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди. Илмий ташкилотлар, биринчи навбатда, қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш институти қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг муҳим тармоғи ҳисобланган пахтачиликни, чорвачиликни электрлаштириш билан жиддий шуғулланишлари керак.

АНДИЖОН ЯНГИЛИКЛАРИ

КУМУШ БЕЛБОҒ

Марказий Фарғона канали қурилиши бошланди. «Андижанводстрой» трестига қарашли 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг коллективи каналнинг Балиқчи районидаги Чинобод участкасида иш бошлади. Каналнинг узунлиги 116 километр бўлади. Бунинг учун 21.245 минг кубометр тупроқ қазилиши, 320 минг кубометр темир-бетон ишлари бажарилиши керак.

ИККИ ЗАВОД ҲАМКОРЛИГИ

Шаҳардаги ирригация машинасозлиги заводининг коллективи «Д-719» маркали планлаштирувчи машина ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Янги агрегат қўриқ ва бўз ерларни текислашда ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ишлатилади.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

НУРЧИЛИККА ТЎҒИЛГАН ОДАМ

Муаззам шаҳримизда табаррук бир одам бор. Бутун умрини элга нур тақсимлаб беришга бахшида этган. Бақувват гавдаси унга алоҳида савлат бағишлаб туради. Оқ-сариқ чеҳрасига ҳали ажин соя солмаган. Бу балки, касбидан кўнгли тўлганлик аломатидир. Эҳтимол, хушчақчақлиги, ифодасидир. Усиқ қошларини қўли билан аста силаркан, нурчи ота бир дақиқа сукут сақлаб қолди. Нималарни ўйладикин?

— «Рўзғорингни сот, рўшнолик ол» дейиладиган кезлар эди, — хотирлайди ота. — Тошкент атрофида колхозлар тузила бошлаган эди. Мен ҳам ўша бўронли йилларда йигит бўлиб кўплар сафига қўшилдим. Ҳозирги Янгийўл райони территориясидаги Эркин қишлоғида тузилган коллектив хўжаликда катта ер эгаларидан 300 от йиғиб олинди. Шунда қирчиллама қиш эди. Отларни баҳоргача — ер ҳайдаш бошлангунча тўқ ва бут сақлаш менга топширилди. Қалдирғоч илк бор қанот қоқиб келганида ҳамма отлар далага чиқарилди. бригадаларга тақсимлаб берилди.

Ўша кезларда жонн танига сиғмаган серҳаракат йигит Асқарбек Тошкент шаҳрига касб ўргангани юборилди. Йигит ҳам йўқ демади. Ўшанда 1931 йил эди. Унинг чуқурлар кавлаб, симёғочлар ўрнатиши, сим тортиши, олов билан кўра-била туриб олишуви шу йилдан бошланди.

Мана энди у Тошкентдек шаҳри азимда меҳнати эъзозланган одам. Ҳамма ерда иззат-икром билан тўрга таклиф қилинади. Уни улуғлаган кўп йиллик баракали меҳнати, монтерлик касби! Кўп йиллардан буён Тошкент шаҳар электр монтерлар бригадасига бошчилик қиляпти. Бригадада 7 йигит бор. Ҳаммаси ҳам қадамидан ўт чақнаган азаматлар. Асқар ота уларга устоз.

— Қадим ҳамма ишлар — бошдан охиригача қўлда бажарилар-ди. — Кекса нурчи сип-силлиқ кенг пешонасини, бароқ қошларини силаркан сўзида давом этади. — Ҳозир эса машина-механизмлар оғиримизни енгил қиляпти. Симёғоч учун чуқур кавлаш, сим ташиш, симёғоч келтириш, уларни тиклаш, сим тортиш—барчаси техника зиммасида. Илгарилари бир бригадада ўнлаб одамлар ишлардию, ишнинг унуми бўлмасди. Қора терга ботиб ишлаганимизда ҳам ҳар сменада 7-8 та сим ёғочнигина ўрнатардик. Ҳозирги вақтда 30 та ва ундан ортиқ симёғочни тиклашгина эмас, симини ҳам ўша куни тортиб, подстанцияга улаб қўйишга улгурмоқдамиз.

Бутуниттифоқ энергетика ходимлари байрами биринчи марта нишонланаётган беш йилликнинг тўнғич йили Асқар Шукуров ҳаётида унутилмас из қолдирди. Етти йиллик планни бажаришда кўрсатган жасорати, ғайрат-шижоати партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди. Унга республика энергетика ходимлари даврасида биринчи бўлиб Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилди.

Мукофот қаҳрамонни, у раҳбар бўлган бригада коллективини меҳнатда янги зафарларга руҳлантирмоқда. Бригада ойлик планларини муттасил 120-130 процент адо этяпти.

Зилзила важидан кўп электр тармоқлари барбод бўлди. Уларни дарҳол тиклаш лозим эди. Ҳозир шаҳар бағрида янги шаҳар Сергили қад ростлади. Чилонзор қанот ёзяпти. Октябрь массивида якка тартибда уй-жой қурувчилар кўпайиб бормоқда. Бу қурилишлар ота бошлиқ бригададан яна ҳам ғайрат билан меҳнат қилишни талаб этмоқда. Бригада азаматлари буни жуда яхши тушуниб, янги уй-жой бинолари тикланаётган жойларда электр тармоқларини тезкорлик билан барпо қилиш тадбирларини кўришяпти. Хуллас, ҳозир электрчиларнинг ҳам иши қистаганг. Бригада 1966 йил планини аллақачон бажариб қўйган. 1967 йил иккинчи квартали ҳисобига меҳнат қилишмоқда.

Қаҳрамонона меҳнати билан донг чиқарган Асқар ота Шукуров чин маънодаги табаррук одам. 35 йилдан буён бир ишхонада меҳнат қилиб, обрў-эътибор топяпти. Шу йиллар ичида 150 дан ортиқ шогирд тайёрлабди. Кўпчилиги шаҳар электр тармоқларига қарашли участкаларда инженер, мастер, бригадир бўлиб ишламоқда. Ўғиллари ҳам ота изидан боришди. Тўнғич ўғли Маҳмудбек 15-подстанцияда мастер бўлиб ишламоқда. Энергетика бўйича олий маълумотли мутахассис. Илҳомбек эса янги қурилаётган жойларда энергетика тармоқлари барпо этиш бўйича техниклик қиляпти. Йўлдошбек ҳам ота касбининг мафтуни.

Ушбу сатрларни ёзяпман-у, Асқар ота Шукуровни Сергили йўлдош шаҳрида янги уйларга лампочка ўрнатаётган, узилган линияларни улаётган ҳолида тасаввур этяпман. У нурчиликка, монтерликка туғилган одам. Улуғ Октябрь нурини, Ильич нурини хонадонларга тақсимлаётган қалби кенг азиз инсон.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

МАТЕРИАЛЛАРИМИЗ ИЗИДАН

«РЕЖА КЎП-У, ИШ ОЗ»

Сурхондарё область партия комитети хабар қилади:

«Совет Узбекистони» газетасининг шу йил август ойи сонларидан бирида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада область саноат корхоналари ва муассасалари фаолиятидаги жиддий нуқсонлар танқид қилинган эди. Текширишда мақолада келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Йўл қўйилган камчиликларни тугатишга қаратилган тадбирлар белгиланиб,ҳозирдаёқ бир қисми амалга оширилди.

Жарқўрғондаги ёғочни қайта ишлаш заводи ишга туширилди. Янги йилнинг биринчи кварталида силикальцит заводи фойдаланишга топширилади. Пишиқ ғиштни кўпайтириш мақсадида Шарғундаги ғишт заводи реконструкция қилинди. Ундан ташқари бир йилда 50 миллион дона пишиқ ғишт ишлаб чиқарадиган янги завод қуриш кўзда тутилмоқда.

Областда пахта етиштириш йил сайин кўпайтириляпти. Лекин мавжуд пахта тозалаш корхоналари уни қайта ишлашга улгирмаётир. Буни ҳисобга олиб Термиз пахта заводида янги 4 та жин батарея ишга туширилди. 1967 йилда Жарқўрғон пахта тозалаш заводи ишга туширилади, шу каби Комсомолобод заводини қуришга киришилади. Орадан бир йил ўтгач, Ангор пахта тозалаш заводини қуриш кўзда тутиляпти.

Область партия комитети мақолада кўрсатилган бошқа камчиликларни ҳам тугатишга қаратилган тадбирлар белгилади.

МОСКВА ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

МОСКВА, 20 декабрь. (ТАСС). Москва жамоатчилиги вакиллари Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти тузилганига олти йил тўлган кунга бағишлаб, 20 декабрда Совет Армияси марказий уйида йиғилиш ўтказдилар. Йиғилиш қатнашчилари қаҳрамон халқ вакилларини — Вьетнам Демократик Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Нгуен Ван Кинни ва Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронтининг СССРдаги доимий вакиллиги бошлиғи Данг Куанг Минни қизғин табрикладилар.

Йиғилиш президиумида вьетнамлик дўстлар А. Н. Шелепин, Д. Ф. Устинов, Б. Н. Пономарев ўртоқлар, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси И. В. Спиридонов, совет ва партия ташкилотларининг, ВЦСПСнинг, Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги совет комитетининг, тинчликни ҳимоя қилиш совет комитетининг совет ва Вьетнам дўстлиги жамиятининг раҳбарлари билан бирга ўтиришди.

Йиғилишни КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари, Совет-Вьетнам дўстлиги жамияти марказий правлениеси раисининг ўринбосари А. М. Калашников очди. Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги совет комитетининг раиси, Ленин мукофоти лауреати Мирзо Турсунзода доклад қилди.

Докладчи айтдики, совет жамоатчилиги кенг доираларининг ташаббусига биноан Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги совет комитети ҳузурида «Вьетнамни қувватлаш комитети» тузишга қарор қилинди.

Пролетар интернационализмининг ленинча принципларига содиқ совет халқи, деди пировардида докладчи, ҳамиша Вьетнам халқининг ҳаққоний иши томонида бўлиб келди ва бундан буён ҳам шундай қилаверади. Вьетнам яхлит, кучли, мустақил, озод ва равнақ топаётган мамлакат бўлиб қолишига қатъий ишонамиз. Вьетнамнинг шундай бўлиши турган гап, шу сабабли биз совет кишилари бу нарса тезроқ рўёбга чиқиши учун қўлимиздан келган ҳамма чораларни қилмоқдамиз ва қилаверамиз.

Совет-Вьетнам дўстлиги жамияти марказий правлениесининг раиси Г. С. Титов ва СССР ёшлар ташкилотлари комитетининг раиси В. Г. Яровой ўз нутқларида Вьетнам халқининг узил-кесил ғалабасига ишонч билдирдилар.

Йиғилиш қатнашчилари Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронтининг СССРдаги доимий вакиллиги бошлиғи Данг Куанг Минь нутқини қизғин кутиб олдилар. У Жанубий Вьетнам халқининг Америка империализми агрессиясига қарши олиб бораётган курашига ҳамиша кўрсатилиб келган ва кўрсатилаётган самимий мадад ва ёрдам учун, айниқса курашаётган Вьетнам халқи билан бирдамлик ҳафтаси ташкил этилганлиги ва ўтказилаётганлиги учун, бирдамлик ҳафтаси бутун Совет Иттифоқида кенг миқёсда ўтказилаётганлиги учун қардош совет халқига чин кўнгилдан ва чуқур ташаккур изҳор қилди.

Митинг қатнашчилари баланд руҳ билан резолюция қабул қилиб, бу резолюцияда Қўшма Штатларнинг Вьетнамдаги агрессиясини қораладилар, бу агрессияни дарҳол тўхтатишни ва Вьетнам халқига ўз тақдирини ўзи ҳал қилиш ҳуқуқини беришни талаб қилдилар.

Бугун Тошкентда Ўзбекистон Композиторлар союзи правлениесининг II пленуми очилади

ҲАЁТ ВА ИЖОД

Бизнинг совет давримиз муҳим воқеаларга бой. Жонажон диёримизда бўлиб ўтган ажойиб. унутилмас воқеалар — Болгария ва Туркманистон маданияти, адабиёти ва санъати кўриклари ҳали ёдимиздан кўтарилгани йўқ. Совет ҳокимиятининг шонли 50 йиллик байрами яқинлашмоқда. Барча совет кишилари. улар билан бирга бутун прогрессив инсоният ана шу буюк, жаҳоншумул тарихий санани тантанали нишонлайдилар.

Кўп миллатли буюк Советлар мамлакатимиз КПСС XXIII съезди илгари сурган катта тарихий вазифаларни бажара бориб, бу шонли юбилейни муносиб кутиб олишга тайёрланмоқда.

Шу муносабат билан ўтказилган республика ижодий союзлари қўшма Пленумида сўзга чиққан адиблар, шоирлар, композиторлар, музикашунослар, рассомлар, саҳна усталари ва кино арбоблари ана шу шиорни якдиллик билан ўртага ташладилар.

Мана бугун Ўзбекистон Композиторлар союзи правлениесининг II пленуми ўз ишини бошлайди. Пленумда Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига тайёргарлик масаласи кенг муҳокама қилинади. Биз, композитор ва музикашунослар республикамиз жамоатчилиги олдида ўтган давр ичида қилган ишларимиз юзасидан ҳисобот берамиз. Шуни қувонч билан қайд этиш мумкинки, ўтган ана шу қисқа давр ичида олдинги йилларга нисбатан бирмунча кўп ва йирик асарлар яратилди.

Олти кун давом этадиган пленумимизда докладлар тингланиши билан бирга концертлар ҳам эшитилиб, кенг муҳокама қилинади. Пленум концертларида кенг жамоатчилик муҳокамасига опера музикалари, музикали драмалар, симфоник ва вокал-симфоник музика, камер куйлари ва оммавий жанр асарлари тақдим этилади. Табиийки, бу концертларда ҳар хил ёшдаги ва турли усулда ижод этадиган композиторларнинг қатор асарлари ижро этилади. Жумладан, Ўзбекистон Давлат филармонияси оркестри ижро этадиган симфоник музика асарларининг уч концертида тингловчилар композиторлардан С. Бобоевнинг «Ассалом» кантатаси. Г. Мушелнинг «Музикали вернисаж»и ва фортепиано концерти, М. Ашрафийнинг «Алангали йиллар» вокал-симфоник поэмаси, Б. Зейдманнинг «Кураш қўшиқлари» симфонияси, Б. Бровциннинг «Тўйда» увертюраси билан танишадилар. Симфоник концертлар программасида айниқса ёш авторларга катта ўрин берилган. Масалан, пленум қатнашчилари яқинда ўзининг «Зулматдан зиё» операси учун Ҳамза номидаги республика мукофотини олишга муяссар бўлган ёш талантли композитор Р. Ҳамроевнинг биринчи симфониясини, Т. Қурбоновнинг 3-симфониясини, П. Холиқов ва Р. Вильдановнинг фортепиано ва оркестр учун ёзган концертларини. Ф. Яновскийнинг скрипка ва оркестр учун ёзган концертинасини, З. Тўйчиеванинг «Юрак садолари» номли вокал-симфоник циклини, Л. Клиничевнинг Гоголь асари асосида яратилган симфоник сюитасини, А. Водовознинг «Она ер» вокал-симфоник поэмасини ҳамда С. Жалилнинг «Тошкент манзаралари» номли симфоник сюитасини тинглашлари мумкин.

Пленум кунлари жойларда ижодий учрашувлар ўтказишни ҳам мўлжаллаяпмиз. Композиторларимизнинг «Қизил Ўзбекистон» колхози аъзолари ҳамда Тошкент тўқимачилик комбинати ишчилари билан бўладиган учрашувларида Ўзбекистон радио ва телевидениесининг Д. Зокиров, Б. Умиджоновлар раҳбарлигидаги хор ва халқ чолғу оркестри оммавий жанр бўйича катта программада концертлар беради. Шу кунлари Тошкент чинни заводида Е. Живаев раҳбарлигида эстрада оркестрининг концерти бўлади. Ўзбекистон Фанлар академияси мажлислар залида эса зиёлилар учун Ўзбекистон Давлат филармониясининг А. Султонов ва С. Алиевлар раҳбарлигидаги хор капелласи, халқ чолғу оркестри янги программада концерт беради.

Мазкур пленумимизда театр репертуарлари ҳақида ҳам тўхталиб ўтишга тўғри келади. Чунки, кўп театрларда саҳналаштирилаётган асарларни музикасиз тасаввур қилиш қийин. Кейинги пайтларда Навоий номидаги Ўзбек Давлат опера ва балет Катта театри ёш талантли композитор Р. Ҳамроевнинг «Зулматдан зиё» (Ойбекнинг «Қутлуғ қон» романи асосида Туроб Тўла либреттоси) операсини саҳналаштирди. Муқимий номидаги республика музикали ва комедия театри ўз саҳнасида композиторлар — С. Ҳаитбоевнинг «Бағри тош» музикали драмасини, С. Жалилнинг «Қалам қошлигим», Икром Акбаровнинг «Момо ер», Д. Соатқулов ва Б. Гиенколарнинг «Махтумқули» асарларини намойиш қилди. Фарғона область музикали драма ва комедия театрида яқинда Т. Жалилов ва Г. Мушелнинг «Гул ва Наврўз» музикали драмасининг премьераси бўлиб ўтди.

Пленум кунларида биз шуни қайд этамизки, Улуғ Октябрь тантанаси шарафига «Ўзбекфильм» студияси ишлаб чиқараётган қатор фильмларга Ўзбекистон композиторлари музика басталамоқдалар. Жумладан «Осиё устида бўрон», «Наташахоним», «Ойдин саҳифа» ва «Сайёд бонги», «Дорбозлар» каби фильмларга Икром Акбаров, М. Ашрафий, М. Левиев, Р. Вильдановлар музика ёзганлар.

Кейинги йилларда композиторларимиз яратаётган кўпгина асарларда давр руҳи, замонамиз янгиликлари ўз аксини топмоқда.

Булар ҳаммаси қилинган ишлар, қўлга киритган ютуқларимиздир. Биз бу ютуқлардан ҳақли равишда фахрланиш билан бирга, бугунги йиғилишимизда мавжуд камчиликларимиз ҳақида. юзаки асарлар ҳам яратилаётганлиги тўғрисида рўй-рост гапириб ўтишимиз керак. Айрим ижодкорларимиз яратилаётган асарларнинг сифати эмас. сонига қараб баҳо берадилар. Янгиликни тез пайқаб олиш қобилияти мана шундай санъаткор ўртоқларимизда етишмаётганга ўхшайди.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, кўпчилик ёш ижодкорларимиз яратаётган музика асарлари ўзининг янгилиги, ёрқин ва тиниқ ифодага эга эканлиги, уларда ҳаяжон, миллий руҳ бўртиб туриши билан диққатга молик; шундай ёшлар борки, уларнинг асарларида на нафис миллий руҳ ва на янгилик бор. улар кишига завқ бахш этмайди. Ҳали кўпчилик авторларимиз қўшиқчилик соҳасида жиддий ишламаяптилар.

Бевосита ижодий проблемалардан ташқари яна шундай проблемалар борки, музика маданиятимиз равнақи йўлида ана шундай проблемаларни ҳал этишга тўғри келади.

Республикада музика пропагандаси соҳасида ҳали жуда катта ишлар қилишга тўғри келади. Кейинги вақтда бу соҳада бирмунча ишлар олиб борилган бўлсада, ҳали тубдан бурилиш кўринмаяпти.

Ўзбекистон Композиторлар союзи правлениесининг бугун очилган II пленуми қарорларида юқорида айтиб ўтилган қатор камчиликлар кўрсатилади ва ўйлаймизки. республикамиз музика ҳаётида бундан буён тубдан ўзгариш ясалади.

Ўзбекистон композиторлари ва музикашунослари ҳамкорликда ана шундай катта-катта ишларни бажаришга қодир.

А. ЖАББОРОВ,
Ўзбекистон Композиторлар союзи правлениесининг раиси

Андижон область, Андижон районидаги «Ленинград» колхозининг механизаторлари ғўзапоядан тозаланган пахта майдонларини пешма-пеш юқори сифат билан шудгор қиляптилар. 15 та ҳайдов трактори кеча-кундуз тинимсиз ишлаяпти. Айниқса колхознинг забардаст тракторчиси ўртоқ Исмоилжон Эсоновнинг иши мақтовга лойиқ бўлаётир. У кунига 6-7,5 гектар майдонни шудгор қиляпти. Суратда: илғор тракторчи Исмоилжон Эсонов.

С. Сатимов фотоси.

◆ ● ●

Деҳқон бўлсанг ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида
1966 йил 21 декабрга бўлган
МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда хайдалган ер, учинчи стун — мавсум бошидан буён.

Сирдарё	2,8	108,1
Самарқанд	4,5	105,1
Тошкент	1,4	103,8
Бухоро	1,6	100,2
Андижон	0,6	95,0
Сурхондарё	2,0	93,4
Қашқадарё	—	93,0
Хоразм	0,8	92,5
Фарғона	1,3	77,4
ҚҚ АССР	—	23,0
РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА:	1,8	94,7

Маҳаллий Советларнинг иш тажрибасидан

ТАШАББУС САМАРАСИ

КПСС XXIII съезди қарорларида маҳаллий Советларнинг ролини янада ошириш, уларнинг жанговарлик, ташаббускорлик фаолиятини яхшилаш истиқболлари белгилаб берилган. Бухоро район Советининг кўп сонли депутатлари меҳнатда катта ғалабаларни қўлга киритмоқдалар.

Район хўжаликларида беш йилликнинг биринчи йили топшириқлари ҳамма кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли адо этилмоқда. Бу соҳада маҳаллий Советларнинг депутатлари жойлардаги дала ишларини ташкил этиш, меҳнаткашларга маданий-маиший шароит яратиб беришда, меҳнат унумдорлигини оширишда партия ташкилотларига яқиндан ёрдам бераётирлар.

Район пахтакорлари она — Ватан хазинасига салкам 60 минг тонна «оқ олтин» тўкиб. социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Шунингдек, бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан ҳам катта хирмон кўтарилди. Биз пахта етиштириш бўйича шу йилнинг ўзидаёқ 1970 йил даражасига етиб олдик. Бу пахтачиликда машина-механизмлардан, деҳқончилик ишларида илғор тажриба ва фан ютуқларидан самарали фойдаланиш натижасидир.

Район ва қишлоқ Советлари, кўп сонли депутатларнинг асосий эътибори эришилган ютуқларни мустаҳкамлашга қаратилган. Ҳозир ҳамма жойда 1967 юбилей йили мўл ҳосили учун пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Хумданак, Қалавамаҳмуд, Работқалмоқ қишлоқ Советларидаги хўжаликларда қишки ишлар намунали олиб борилаётир. Далалар пахта ҳосилидан батамом тозаланиб, кузги шудгорлашни аъло даражада олиб боришда район Советининг депутатлари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Теша Салимов, Обид Убайдов, Файзулла Алалаев ўртоқлар раислик қилаётган Охунбобоев номли, «Ленинизм». «Ленин йўли» колхозларининг деҳқонлари пешқадамлик қилмоқдалар. Мазкур хўжаликларда кўп йиллик тажрибаларга асосланиб, ҳар гектар ерга 300 килограммдан суперфосфат, 5-6 тоннадан чиритилган маҳаллий ўғит аралашмаси солиб ҳайдалаётир.

Мўл ҳосил катта даромад бермоқда. Бу меҳнаткашларнинг маданий турмуш даражасини янада яхшилаш. қишлоқларни бош план асосида қайта қуриш имконини яратаётир. Меҳнатсевар, ташаббускор депутатлар социалистик қишлоқларимиз қиёфасини ўзгартиришда зўр ғайрат, активлик кўрсатмоқдалар. Шу йилнинг ўтган даври мобайнида маҳаллий Советларнинг бевосита иштироки ва ташаббуси билан районда 500 дан зиёд янги типдаги уй-жой бинолари, 3 та клуб, ҳар бири 520 ўринли 2 та мактаб биноси, 3 та медицина пункти, 15 жойда магазин, бир нечта дорихона бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Галаосиё қишлоқ Советидаги «Янги турмуш» колхозида бахт уйи очилди.

Қишлоқ йўллари қишда лой, ёзда чанг бўлиб ётарди. «Ўзсельхозтехника» район бирлашмаси қошида йўлларга асфальт ётқизувчи алоҳида зарбдор бригада ташкил этилган. Бу бригада мукаммал техника, етарли миқдорда ашёлар билан таъминланган. Ҳозирга қадар районда бир неча ўн километр йўл асфальтланди.

Маҳаллий Советлар атрофига жипслашган ишчан депутатларимиз қишлоқларни ободонлаштиришда фаол иштирок этмоқдалар. Лекин улар фаолиятини янада жонлантириш мумкин. Бунинг учун аввало расмиятчиликка қарши кескин курашмоқ даркор. Рўй-рост айтиш керакки, айрим жойларда депутатларимизнинг вақтлари турли йиғилишлар ўтказиш билан банд бўлиб қолмоқда. Бизнингча, низомларда кўрсатилган мажлис ва йиғилишлар сонини камайтириш лозим. Масалан, меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Советлари учун тасдиқланган Низомнинг 22, 45-моддаларига кўра қишлоқ Советлари бир йилда 6 марта сессия, 24 марта ижроия комитет президиуми йиғилишларини ўтказишлари керак, дейилган. Бундан ташқари ҳар бир қишлоқ Советида 7-8 тадан доимий комиссия бўлиб, маҳаллий Советлар доимий комиссиялари тўғрисидаги Низомнинг 5-моддасига мувофиқ мазкур комиссияларнинг мажлислари ҳар ойда бир марта чақирилиши даркор. Бу орада район Советининг сессияси ёки бирор оператив масалага бағишланган кенгаш ҳам чақирилиши мумкин. Кўриниб турибдики, депутатларнинг талай вақтлари турли-туман мажлисларга сарф қилинаётир. Шунингдек, бизнинг фикримизча, район Совети сессияларини ҳам одатдагидек икки ойда бир эмас, бир кварталда бир бор чақириш мақсадга мувофиқдир.

Совет ҳокимиятининг шонли юбилейи яқинлашмоқда. Бу давр ичида маҳаллий Советларнинг мавкеи, обрў-эътибори ўсди. Одамлар ўртасида бир-бирига ишонч ошди. Улар хўжалик, қурилиш, ободончилик, умуман, ҳамма жабҳаларда зўр уюшқоқлик кўрсатиб ишлайдиган. хўжаликни бошқарадиган бўлиб қолдилар.

А. АЛИЕВ,
Меҳнаткашлар депутатлари Бухоро район Совети ижроия комитетининг раиси.

ҚИШЛОҒИМИЗ КИШИЛАРИ

ЭЛ ЭЛГА ТАНИТДИ

ЛАВҲА

Райком бюросининг мажлиси жуда чўзилиб кетди. Гапнинг кўпи «Ленинизм» колхози ҳақида борарди Чунки у билан ёнма-ён жойлашган «Коммуна» колхози гектаридан ўттиз центнерга етказиб пахта бераётганда, ленинизмчилар аранг йигирма центнердан ҳосил олишяпти да. Кейинги уч йил ичида колхоз давлатдан 1 миллион сўмдан кўпроқ қарздор бўлиб қолди.

— Колхозни қолоқликдан чиқариш керак.

— Қандай қилиб?

— Раис алмаштирилсин, — залдагилардан бири шундай деди.

— Неча марталаб алмаштирилади? «Ленинизм» колхозига санаганда саккиз марта раис сайланади ҳалиям.

— Йўқ. Ўртоқлар, санаганда саккиз марта сайламасдан, саккиз марта санаб, кейин сайласак ёмон бўлмайди — деди ниҳоят мажлис раиси. — Фақат муносиб киши бўлиши керак. Борми, шундай одам?

— Бор, — боядан бери лом-мим демай ўтирган ленинизмчилар сўзга аралашди. — Биз Ражаббой Эшимбетовни раис қилиб сайласакмикин деган фикрдамиз, кўпдан бери партия, совет органларида ишлаган, мутахассис.

— Майли, қаршилик йўқ...

Бюро мажлиси тугаганда ҳаммаёқни тун пардаси қоплаган эди. Фақат шаҳардагина ёниб турган лампочкалар демасангиз. Ражаббой аканинг кўнглини ёритадиган бирор шуъла йўқ эди. Шундай бўлса-да, райком секретари бюродан сўнг чақиртириб: «Сизни ленинизмчилар раисликка сўрашяпти» деганда унинг бутун вужуди қувончга тўлган эди. У ўзини фикран райижрокомга раис бўлиб ишлаган кезларида «Ленинизм» колхозига борган йўлларда, сўқмоқларда, далаларда хис қилди. Истаги шу эди-да ўзининг.

— Ўзлари сўрашдими?

— Ҳа. Уларнинг фикри райком бюро аъзоларининг фикри билан бир жойдан чиқди, — деди секретарь.

— Майли-ю, лекин...

— Лекини йўқ, — деди секретарь гапни чўрт кесиб. — Қолоқликдан чиқолмаётган колхоз деб чўчиманг. Эли яхши, одамлари бирам меҳнатсеварки, фақат уларни уюштира билсангиз бас. Эл сизни элга танитади.

* * *

... Ражаббой ака кабинетда ёлғиз ўтирарди. Бир нарсадан кўнгли тўлмаган кишидай ранги сўлғин. Колхозга келгандан бери шундай ўзи. Ё районда гап эшитиб келади, ё колхозда бирор нарса чиқиб қолади. Бугун эса кечаги воқеа ҳеч тинчлик бермаяпти. Келиб-келиб райкомнинг биринчи секретарига шундай деймими-я. Мен агрономман, ҳаммасини биламан эмиш. Районда мажлис чақирилгунча бўлмай, тилга тушгани етмагандай, колхоз учун буниси яна ортиқча бўлди. Кошки, Қосим Нуримбетович ер «тили»ни билмаса. Суяги деҳқончиликда қотган-ку ахир, унинг. Ёшлигидан бери «оқ олтин» ишқида юрибди. Яна районнинг раҳбари. Райкомга биринчи секретарь. Бундай одам билан суҳбатлашганда тилингни сал тийиброқ турсанг бўлмайдими, номард. Саёзроқ ҳайдатгин деса саёз ҳайдатавер-да. Кузги шудгор бўлса экан, чуқурлиги фалон сантиметр, эни фалон деб, оёқ тираб туриб олсанг. Экиш пайтида куч етишмаяпти-ю, сен ерларни шудгорлаб юрибсан. Ерингнинг шароити ҳам чуқур ҳайдаганни кўтирмайди-ку, ахир. Яхшиям райком секретари ортиқча қизишмади. Лекин у барибир вақтини топиб, қизартиради.

Раис шуларни хаёлидан ўтказарди. 4-бригада бошлиғининг бу иши номаъқул эканини ўзига ҳам айтиб қўйсаммикин, деб ўйлади. На чора, яқинда келиб, илгари шу ерда кўкрак кериб юрганлардан бирига дарров танбеҳ бериш ўринли бўлармикин. Ким келса-да, эски кадрларни ранжитишдан бошлайди, дейишмасин тағин. Райком секретари ҳам бир неча марта айтган буни Ҳозир муҳими одамларнинг қалбига йўл топиш, уларнинг мададига таяниш, маслаҳатига қулоқ солиш. Буғдой нонинг бўлмаса-да, буғдой сўзинг керак уларга

Орадан уч йил ўтиб кетди. Ражаббой ака аҳдига амал қилиб иш тутди. У дастлаб одамларнинг уй-жойларини тартибга келтиришга ҳаракат қилди. Ахир қачонгача одамлар пол ётқизилмаган, лой девор уйларда яшайди. Биринчи йили колхозчилар камида бир хонани поллаб олиши керак, деган шиор ўртага ташланди. Бунинг учун колхозчилар ёғоч ва бошқа материалларни қаердан олади? Раис унинг ҳам иложини топди. Уйини поллайман деган колхозчига қарзга тахта олдириб бериш билан бирга, колхоз усталарини ҳам ёрдамга юборди.

— Шундай қилмаса ҳам бўлмасди-да, — дейди колхознинг донгдор механизатори, звено бошлиғи Ўтамурод Матёқубов. — Кун бўйи далада ишлаб чарчаб келган колхозчи уйини поллайдими, тош пойдеворли уй тўғрисида ўйлайдими? У бирор соат мизғиб олишни афзал кўради. Агар ўша колхозчи тахта поллик, оқланган хонада ярим соат дам олса, кун бўйи чарчагани йўқолиб кетади.

Ҳақиқатан ҳам партиямиз XXIII съездининг янги беш йиллик план юзасидан Директиваларида айтилганидек, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги муҳим тафовутлар ана шундай қилиб йўқотилади. Ражаббой Эшимбетов узоқни кўрадиган, тадбиркор раҳбарлардан. У колхозга келган дастлабки кунидаёқ уйларни поллаш билан бирга, янги қуриладиган уй-жойларни тош пойдевор олиб қуришни маслаҳат бера бошлади. Тош билан цементни колхоз ўзи топиб берадиган бўлди. Ҳозир раиснинг папкасида янги уй жой соладиган колхозчилардан тош ташиб беришни илтимос қилган аризалар юзтага етиб қолди.

— Ҳаммасига ташиб берасизларми? Сўрадик раисдан.

— Ҳаммасига деганингиз нимаси, балки яна эллик колхозчига тош ташиб берайлик, пойдевор олиб, уй солинг деб айтаяпмиз.

Раис шундай деди-ю, ўзича сир сақлаган фикрини айтиб қолди:

Колхозчини ҳадеб ишга буюра берсанг, унинг ёмон, бунинг ёмон деяверсанг, дангаса бўлиб қолади. Агар унинг иш шароитини яхшиласанг, турмушидан хабар олиб турсанг жон койитиб ишлайди. Ҳамма ердаги каби колхозда ҳам меҳнат унумдорлигини ишлаётганларнинг манфаатдорлиги белгилайди.

Дарҳақиқат, ленинизмчиларнинг меҳнати тобора унумли бўлмоқда. Янги раис келгандан бери фақат олдинга силжиш бўляпти, холос. Биргина шу йилнинг ўзида 850 гектар ернинг ҳар гектаридан 32,6 центнердан пахта етиштирилди. Бу, 1963 йилдагига қараганда икки баравар кўп.

Ҳосил мўл бўлган сари даромад ҳам мўмай бўляпти. Масалан, бу йил колхознинг умумий даромади, дастлабки ҳисобларга қараганда, 1 миллион 425 минг сўмга етади. Колхоз ҳалигача бунчалик кўп даромад олмаган эди. Колхозчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи эса 90 сўмдан тушади. Бу, ўтган йилдагидан 18 сўм кўп, демакдир.

— Шунинг учун ҳам, — дейди Ражаббой ака, — илгари даромад озлигида колхоздан кетиб қолиб, шаҳарда ишлаётганлар энди колхозга қайтишяпти. Келмаганларнинг ҳам пушаймони ичида.

Ҳа, илгари колхоз қолоқ хўжаликлар қаторига тушиб қолганда шаҳар саноат корхоналарига кетганларнинг пушаймони энди ичида. Бундай бўлишига ҳам ана шу колхоз одамларининг меҳнати сабабчи. Ражаббой Эшимбетовни элга танитганлар ҳам ўшалар.

Раис колхознинг илғорлар сафига қўшилгани, колхозчиларнинг турмуши тобора яхшиланаётгани ҳақида гапираркан, ўша одамларни, уларнинг ишини тилга оларди. Мана, улар:

Камол Ортиқов — бригада бошлиғи, тиниб-тинчимайдиган одам. Ўтган йили у звено бошлиғи эди. Ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» етиштирган. Бу йил у саккизинчи бригадага бошлиқ қилиб тайинланган эди. Бригада ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта етиштирди. Машиналардан фойдаланишда ҳам Камол акалар (колхоздагилар бутун бригада аъзоларини ана шундай деб аташади) ташаббускор бўлишди. Бригадада етиштирилган ҳосилнинг 80 проценти машиналарда териб олинди.

Қурбонбой Матчонов — механик-ҳайдовчи. Яхшиси, сўзни унинг ўзидан эшита қолайлик:

— Аҳдим баланд эди. Лекин устидан чиқолмадим. Яхши ишламадим деб айтолмайман, машина терими бошланиши биланоқ кунига 3-4 тоннадан пахта тера бошладим. Мавсумда 150 тонна пахта териш юзасидан мажбуриятимни бажара олмаганимга бошқа бир сабаб бор. У ҳам бўлса, колхозимизда механик-ҳайдовчиларнинг кўпайиб кетганлигидир. Ахир, Ўрозбой Ҳакимбоев, Раҳимбой Собиров, Зарифбой Йўлдошев, Исмоил Матёқубов, Ўрозбой Қўшимов каби қалби олов йигитлар борки, улар машина терими учун ажратилган далаларни бир неча кундаёқ тозалаб қўйишади. Сафимиз кенгаяётганлиги учун ҳам мен ўз мажбуриятимни бажара олмаганимга ўкинмайман.

Чиндан ҳам ўкинишга ўрин йўқ. Чунки колхозда машиналардан кенг фойдаланиш туфайли терим тез ва сифатли ўтказилди, маҳсулот таннархи кескин арзонлашди. Олтита терим машинаси билан 610 тонна пахта терилган бўлса, 700 гектар ердаги кўсак «СКО-4» машиналари билан узиб олинди. Хуллас. техника юзлаб колхозчининг ишини бажарди, бир центнер пахта етиштириш учун ўтган йилдагига қараганда 3 сўм кам маблағ сарфланди.

... Бугун Ражаббой ака яна дала кезиб юрибди. Кечагина худди оппоқ денгиздай мавж уриб турган дала бошқача манзара кашф этган. Ғўзапоядан тозаланган пахтазорларга минерал ва маҳаллий ўғит чиқарилмоқда. Раис меҳнат гаштига бир дақиқа маҳлиё бўлиб қолди. Маҳлиё бўлмай нетсин қолоқлик ҳам шу ерда тугатилган, илғорлик сари йўл ҳам шу ерда очилган. Шунинг учун ҳам раис далада, тиним билмай меҳнат қилаётган механизаторлар, деҳқонлар меҳнатига маҳлиё.

И. БЕКИМБЕТОВ,
Беруний районидаги «Ленинизм» колхози.

Шўрҳок ерлар ювилмоқда

Сирдарё областининг колхоз ва совхозлари шудгорлашни энг яхши муддатларда тугатдилар. Чорак миллион гектар ер чуқур ҳайдалди. Фориш, Зомин ва Пахтаорол районларининг хўжаликлари бу ишларни бошқалардан олдин бажардилар.

Шудгорлашни тамомлаб, сирдарёликлар тупроқнинг шўрини ювишга киришдилар. (ЎзТАГ).

ФЕРМАЛАРДА

Самарқанд область, Ғаллаорол райони чорвадорлари давлатга 59 минг центнер сут етказиб бериб, йиллик планни муддатидан олдин бажардилар. Райондаги 2-«Ғаллаорол» совхозининг чорвадорлари 7600 центнер ўрнига 8600 центнер сут тайёрладилар. Шунингдек, 1-«Ғаллаорол» совхози, Карл Маркс номли, «Победа» ва «Гулистон» колхоз чорвадорлари ҳам бу муваффақиятга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

А. ЭРГАШЕВ.

●

Фарғона область, Ленинград райони чорвадорлари давлатга 3800 тонна серқаймоқ сут сотдилар. Бу миқдор ўтган йилнинг шу давридагидан қарийб 700 тонна кўпдир.

Район чорвадорлари йил охиригача давлатга яна 200 тонна сут етказиб бериш мажбуриятини олдилар.

М. ЙЎЛДОШЕВ.

ГРИППДАН ҚОЛДИҒИ ЁМОН

ШИФОКОР МИНБАРИ

Шанба кунлардан бири кеч соат 10 га яқинлашиб қолган эди. Кимдир эшикни тақиллатди.

— Марҳамат.

Бўсағада қўшнимизнинг ўғли кўринди. У мени кўргач, қандайдир енгиллик сезгандек, юзларига қон юришиб, бир оз нафасини ростлаб, деди:

— Безовта қилганим учун узр. Зора шифоингиз дардига шифо берса — деб келдим. Унинг сўзини эшитгач билдимки мени йўқлаб келган жиянимни оиласида кимдир бетоб бўлиб қолган. Шу он бемор томон йўл олдик. Вақт кеч бўлишига қарамай оиладаги катта-кичик ҳамма оёқ устида, бирини қўлида қатиқ, иккинчиси эса чой олиб келяпти...

Бизнинг келганимизни билган беморнинг онаси, йиғлайвериб қизариб, қовоқлари салқиган аёл, хўрсиниш аралаш мурожаат қилди:

— ...Эрталаб жиянингиз Умида туппа тузук эди, фақат куннинг қоқ ярмида «негадир танам қақшаб оғриб кетяпти, баданим уюшяпти» деб ётиб олди. Икки-уч соат ўтар-ўтмас ҳароратини ўлчасам, иситмаси 39,8, худди иситма-безгак бўлган кишидек қалтирайди, кўзини очишга дармони қолмади. Ўқтин- ўқтин инграйди, алаҳлайди. Сизлар келишинглардан икки соат олдин ҳушини йўқотган эди, ҳали ўзига келмади. Янглишмасам икки ёки уч мартаба сапро аралаш қайт ҳам қилди. Ҳаммамизни қисқа вақт ичида ўтимизни ёрди.

Аёлнинг гапларидан қизчанинг гриппга дучор бўлгани кўриниб турарди. Беморни кўргач касалликка қарши тадбирларни кўриш учун Умидани тезликда шифохонага олиб келдик.

2-3 кун ўтар-ўтмас касаллик белгилари орқага қайта бошлади, бемор кўзини очди. Шу пайт қизнинг отаси келиб қолди, қизининг аҳволи дурустлигини кўриб, суюнди.

Кишиларни оғир аҳволга солиши мумкин бўлган грипп касаллиги, юқимлик касалликлар орасида жуда тез тарқаладиганидир. Грипп касаллигини махсус А, В, С, Д, A_2 номли вируслар вужудга келтиради. Грипп вируслари кишиларни бурун ва томоқ шиллиқ қаватларида сақланиб, тезда кўпайиш хусусиятига эга. Бу ҳаво йўлларида минглаб ва миллионлаб кўпайиш хусусиятига эга бўлган грипп вируслари кишилар гаплашганда, йўталганда, аксирганда ташқи муҳитга чиқиб, соф ҳавони ифлослантиради. Натижада шу ҳаво билан нафас олган кишилар грипп касаллигига учрайдилар.

Бундан ташқари вируслар бемор кишиларни идиш-товоқларига, сочиқ, дастрўмолларига ва кийим-бошларига ўтириб қолса, шулар орқали ҳам соғлом кишиларга ўтиши мумкин. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, айрим кишилар грипп билан бетоб бўлатуриб ўз саломатлигига ҳам эътибор бермай, бунинг устига кўча-кўйда, трамвай, троллейбус ҳам автобусларда юриб, грипп касаллигини тарқатадилар. Ўз соғлиғининг қадрига етмаган одам бошқаларнинг ҳам соғлиги ҳақида қайғурмайди, деб шуни айтадиларда. Бемор йўталганда, аксирганда ва гаплашганда ташқи муҳитга чиққан вируслар бир неча вақтгача ҳавода пуфакчалар каби учиб юриб соғлом кишиларга юқади.

Айрим кишилар, грипп касаллигини оёқ устида тезликда ўтиб кетадиган дард деб тушунадилар. Агар грипп билан касалланган ҳар бир киши касалликнинг биринчи кунидаёқ врачга мурожаат қилса ва касалга қарши тадбирларни кўрса оқилона иш тутган бўлади.

Грипп касаллиги енгил. айрим кишиларда эса оғир формаларда давом этиши мумкин Грипп касаллигининг бошланиш даврида беморнинг қуввати камаяди. Бўғин ва суяклари қақшаб оғрийди. Касаллик бошланишининг икки-учинчи кунидаёқ баданда иситма кўтарилиб, бош қаттиқ оғрийди. Иштахаси йўқолиб, оёқ-қўллари нинг оғриғига чидолмасдан кўрпа-тўшак қилиб ётишга мажбур бўлади. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки касалликни икки-учинчи кунларида бош оғриши авж олиб, кўзлари ёшланади. Айрим кишиларда томоқ оғриғи ва кўкрагида оғриқ бўлиб кундан-кунга қуввати кетиб дармони камаяди.

Грипп билан оғриган кишилар кўпинча «ҳа, тузалиб кетдим-ку» деб ўз саломатликларига эътибор бермай қўйганликлари туфайли грипп натижасида келиб чиқадиган ҳар хил касаллик қолдиқларидан зотилжам, ўпка ва ўпка йўлларини яллиғланиши ва ўтмиш касалликларининг қўзғалишлари рўй беради. Шуни айтиш керакки, грипп касаллигининг қолдиқлари, айниқса юрак ва томирга, нерв системаси, бош мияга таъсир қилса, кишининг нормал иш фаолиятини бузиб, ўқтин-ўқтин безовта қилади. Шунинг учун ҳам касалликнинг олдини олиш жуда зарур. Шунинг учун грипп билан оғриган киши шу касалликнинг енгил ёки оғир формасидан қатъи назар, даволаниб ётиши керак.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, дори-дармондан тўғри фойдаланиш керак. Айрим кишилар ўзбилармонлик қилиб, врач маслаҳатисиз дори-дармон қилиб бир дарддан қутуламан деб, иккинчи оғир дардга дучор бўлишлари мумкин. Шундай ҳол рўй бермаслиги учун ҳам врач маслаҳатидан фойдаланиш керак. Бемор соғлом кишилар билан бир уйда ётмаслиги лозим. Бемор гаплашганда, йўталганда, аксирганда оғиз-бурнини дастрўмол ёки сочиқ билан ёпиши зарур. Беморга қаровчи кишилар эса докадан тикилган боғичбоғ билан оғиз-бурунларини бекитишлари керак. Уй-жойнинг ҳавосини ҳар куни уч-тўрт марта янгилаш, уйдаги чангларни 0,5 процент хлораминли хўлланган латта билан артиб туриш — гриппни вужудга келтирадиган вирусларни тезликда йўқотишга ёрдам беради.

Шуни айтиш керакки, бемор ишлатадиган идиш-товоқлар, рўмолча ва сочиқлар алоҳида сақланиши ва алоҳида ювилиши зарур.

СПРАВКА БЮРОСИ

АГАР ГРИПП билан оғриган бемор уй шароитида даволанса, унга бир киши уч-тўрт кун давомида қараб туриши керак Беморнинг иситмаси тушгандан сўнг ҳам у икки-уч кун кўрпа-тўшакда ётиши лозим.

БЕМОРГА ШОЛҒОМ СОЛИНГАН ХЎРДА ичириш, ошни қатиқлаб бериш, сут, чой, ширгуруч, холвайтар, янги ивитилган қатиқ, янги дамланган памил чой, беҳи ва малинадан тайёрланган мурабболар бериш тавсия этилади.

БЕМОР ЁТГАН УЙНИНГ ҲАВОСИ кун бўйи тўрт-беш марта янгиланиши керак. Ота-боболаримиз давридан бошлаб кенг тарқалган исриқ тутатиш расми грипп касаллиги бор хонадонда, айниқса. фойдалидир. Исриқ бемор учун ҳам, соғлом кишилар учун ҳам фақат наф келтиради. Айниқса унинг касалнинг олдини олишда аҳамияти катта.

Шобот ХЎЖАЕВ,
профессор.

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

Вьетнам Демократик Республикаси. Вьетнам деҳқонлари Америка авиациясининг тўхтовсиз ҳужумларига қарамасдан, шолидан мўл ҳосил етиштирдилар ва йиғиб олдилар. Суратда: «Тхань-Май» кооперативининг деҳқонлари ғалтак аравалар ва қайиқларда янги ҳосилни даладан ташиб олмоқдалар. Бу йил кооператив деҳқонлари 5 минг тоннадан кўпроқ шоли йиғиб олдилар.

ВИА—ТАСС радиофотоси.

● ● ●

ЯПОН-СОВЕТ САВДО АЛОҚАЛАРИ КЕНГАЙИБ БОРМОҚДА

ТОКИО, 19 декабрь. (ТАСС). Япония ташқи савдо ва саноат министрлиги қуйидагиларни хабар қилди: Шу йил 11 ой ичида (январь ойидан ноябрь ойигача) Япониянинг Совет Иттифоқига қилган экспорти 193.093 минг долларни ташкил этди. Ноябрь ойининг ўзидагина Япониянинг экспорти 23.186 минг долларга етди. Бу эса ўтган йилнинг шу ойидаги экспорт ҳажмидан икки баравардан зиёд ортиқдир. Совет Иттифоқи ноябрь ойида Япония товарларини харид қилувчи мамлакатлар ўртасида саккизинчи ўринни эгаллади.

Япония матбуотининг хабар беришича, Япониянинг социалистик лагерь мамлакатлари билан савдосида тугаётган 1966 йилда Совет Иттифоқи ҳиссасига савдо умумий ҳажмининг 36 проценти тўғри келади.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ XXI СЕССИЯСИ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

НЬЮ-ЙОРК, 19 декабрь. (ТАСС). СССР бугун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXI сессиясида чанкайшичилар тўдаси ва ирқчилик Жанубий Африка Республикаси делегацияларининг ваколатларини тан олишга кескин қарши чиқди. Совет Иттифоқининг позицияси Ассамблея делегациялар ваколатларини текширувчи комитет докладини 25 делегация бетараф бўлган ҳолда 87 овоз билан эълон қилмасдан олдин баён этилди.

СССР вакили П. Д. Морозов Жанубий Африка Республикасининг жинояткорона ирқчилик режимини ана шу мамлакат халқининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний вакили деб танимаётган Африка мамлакатларининг позициясини қўллаб-қувватлади.

Ассамблеяда Руминия, Гвинея, Афғонистон, Покистон, Чехословакия, Танзания ва бошқа мамлакатларнинг вакиллари ана шундай баёнот бердилар.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 21 декабрь. **ТАСС мухбирлари С. Лосев ва Ю. Романцов хабар берадилар:** БМТ Бош Ассамблеясининг XXI сессияси кеча ўз ишини тамомлади. Сессия кун тартибига киритилган деярли барча масалалар жиддий мунозаралар билан муҳокама қилинди. Осиё ва Африкадаги кўпгина мамлакатлар қўллаб-қувватлаётган социалистик давлатлар халқаро муносабатларда халқларнинг суверен ҳуқуқлари, БМТнинг Устави ва қарорлари билан ҳисоблашмаётган, тазйиқ ўтказиш ва куч ишлатишга уринаётган империалистик давлатларга қарши кескин норозилик билан чиқдилар.

ФАЛОКАТ ҚУРБОНЛАРИ

ТЕҲРОН, 19 декабрь кечаси Эронда рўй берган иккита автомобиль фалокати натижасида 49 киши ўлди ва 57 киши қаттиқ ярадор бўлди.

Теҳрон — Исфахон тош йўлида иккита пассажир автобуси бир-бирига урилиб кетди. Шунинг натижасида 25 киши ўлиб, 41 киши яраланди. Автобусларнинг иккинчи тўқнашуви Теҳрондан Каспий денгизига бориладиган йўлда содир бўлди. (ТАСС).

ВЬЕТНАМ ХАЛҚИ КУРАШИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДАЛАР

РИМ. Бутун дунё ёшлари яқин кунларда Вьетнамда тинчлик ва озодлик учун курашга бағишланган кенг ҳаракатни авж олдириб юборадилар. Ливорнодаги халқаро учрашувда ўтказилган митингда қатнашган ёшлар ташкилотларининг вакиллари ўз зиммаларига ана шундай мажбурият олдилар. Учрашув жаҳон демократик ёшлар федерациясининг ташаббуси билан чақирилди.

ЛОНДОН. Англия пойтахтининг ёшлари АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши оммавий норозилик митинги ўтказдилар. Юзлаб йигит ва қизлар Америка авиацияси Ханойни ваҳшиёна бомбардимон қилганлигидан қаттиқ ғазабланганликларини билдириб, Лондоннинг марказий кўчаларидан ўтдилар.

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Немис студентлари социалистик иттифоқининг маҳаллий ташкилоти чақириғига биноан намойиш бўлиб ўтди. Намойишчилар маҳаллий полициянинг бундан бир ҳафта илгари ўтказилган митинг қатнашчиларига қарши ҳаракатига норозилик изҳор қилдилар. Ана шу митингда АҚШнинг Вьетнамдаги агрессияси қораланган эди.

Полициянинг кучайтирилган нарядлари намойишчиларга яна ҳужум қилди. 90 га яқин киши қамоққа олинди.

ПРАГА. Халқаро студентлар союзи секретариати Жанубий Вьетнам Миллий Озодлик фронти тузилган куннинг олти йиллиги муносабати билан баёнот эълон қилиб, АҚШнинг Вьетнамдаги ваҳшиёна агрессиясига қарши, уруш олиб боришдаги шафқатсиз методларга қарши кескин норозилик билдирди.

Халқаро студентлар союзи секретариати бутун дунёдаги барча студентларни ва халқаро студентлар ташкилотларини Америка империализмининг сурбетларча агрессиясига қарши янада кескин курашга чақиради. (ТАСС).

БОЛЬШЕВИК АРТЕМНИ АВСТРАЛИЯДА ҲАМ БИЛИШАДИ

Австралиялик ёзувчи Уильям Саттон яқинда ишчилар газетаси «Квинсленд гардиан» ўқувчиларига 1917 йилгача Австралияда яшаган ва Австралия пролетариатига Том Сергеев номи билан маълум бўлган рус профессионал революционери Артем (Фёдор Андреевич Сергеев)га тааллуқли ҳар қандай ахборотни топишда ёрдам сўраб мурожаат қилди.

Канберрадан Квинсленд штатидаги Брисбенгача бир ярим минг километрча йўл босиш керак. Йўл Тинч океан соҳиллари бўйлаб, серҳосил водийлар, яйловлар, тоғ этаклари устидан ўтади.

...Уильям Саттон Брисбенда Халқ китоб магазинига мудирлик қилади. Мен Квинсленд штати пойтахтига келганимда у билан худди ана шу ерда учрашдим. У. Саттон жуда нозик ва ўткир ҳикоялар автори, Австралияда жуда машҳур одам.

Магазинда совет нашрларининг жуда кўплиги ва турли-туманлиги: бадиий, илмий ва сиёсий адабиётлар, дарсликлар, газета-журналлар, альбомлар ва открыткалар кишини қувонтиради. Бу ерда машҳур совет қўшиқлари ёзилган пластинкаларни, рус амалий санъатининг намуналарини ва ҳатто совет парфюмерия саноати маҳсулотларини ҳам сотиб олиш мумкин.

У. Саттоннинг бизнинг мамлакетимиз билан боғлиқ бўлган барча нарсаларга қизиқиши аста-секин равшанлаша бошлади. Иш характери, совет халқининг ҳаёти, унинг тарихи ва маданияти тўғрисида яхшироқ билиб олишга интилган кишилар билан доимий учрашувлар У. Саттоннинг рус революционер-эмигрантларининг Австралия ишчилар ҳаракатида иштироки манзараларини тиклаш учун ҳаракатларига туртки бўлганлиги эҳтимолдан узоқ эмас. Коммунист ёзувчи У. Саттоннинг эътиборини Австралиядаги рус революцион эмиграциясининг раҳбарларидан бири Артемнинг фаолияти жалб қилиб қолди.

У менинг мақсадимни тушунгач бутунлай қайнаб кетди деса бўлади. У. Саттон Артем билан бирга яшаяпти деб ҳис қилиш мумкин эди. Мен ёзувчининг таклифига биноан унинг уйида бўлганимда бунга янада тўла ишонч ҳосил қилдим. Биз У. Саттон билан унинг учун жуда мураккаб туюлган рус номларини танлаб, унга номаълум бўлган кунлар ва Россия тарихига оид воқеалар тўғрисида тонг отаргача чарчамасдан гапиришиб ўтирдик.

Артем Австралияга 1911 йили келган. У билан бирга чор ҳукуматининг таъқибидан қочган бутун бир рус революционерлар группаси келган экан. Мана шу ерда, Квинсленд штатида, дейди У. Саттон, Артем темир йўлда ишларди. 1912 йили унинг иштироки билан Брисбенда «Эхо Австралии» деган рус газетаси чиқа бошлади. Ўша даврга мансуб бўлган бир қанча материаллар ва хужжатларни ёзувчи тўплаб бўлипти. Артемни биладиган ва у билан бирга ишлаган тирик шоҳидларни қидириб топипти. Ўшалардан бири Брисбенда яшаётган 76 яшар боғбон Жек Шадунофф экан. Текширишда у Вятск губернасида яшаган Иван Иванович Шатунов бўлиб чиқди. У, У. Саттоннинг сўзларига қараганда, Артемни жуда яхши билар экан.

Биз, деб ҳикоя қилади И. И. Шатунов, у билан учрашганимизда кўзларим тиниб, оёқларимда мадор қолмасди. Австралияда 55 йилдан бери яшаяпман. Ўша пайтда Россияда иш тополмадим. Бир бурда нон излаб қадам етган ерга келдим. Мана шундай қилиб, шу ерда яшаяпмиз. Ҳа... Айтганча, сиз Артем тўғрисида сўрамоқчи эдингизми? Менга ўхшаш ғўрларни у ақл фаросатга ўргатди: ўз ҳуқуқимиз, ҳаётдаги ўз ўрнимиз учун қандай курашиш йўлларини кўрсатди.

Иван Иванович Австралия — Совет дўстлиги жамиятининг актив аъзоларидан бири. У ҳозиргача ўз меҳнати билан тирикчилик қилиб келяпти (Австралия маъмурлари «сиёсий нуқтаи назардан» унинг Австралия граждани бўлишига ва унга пенсия тўланишига розилик беришмаган). У, Артемнинг йиғилишларда гапирганларини, рус революционери қаерда яшагани ва кимлар билан дўстлашганини хотирлайди.

Мен Брисбенда Артемнинг Австралиядаги ҳаёти ва фаолиятига жуда ҳам қизиқаётган яна бир одам борлигини билиб олдим. Бироқ у жуда ҳам банд эканлиги ва учрашиш унча осон эмаслиги ҳақида мени олдинроқ огоҳлантириб қўйди. У Квинсленд штати касаба союзлари Советининг секретари, Австралия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Алек Макдональд экан.

Алек Макдональд (барибир у билан учрашдим) жуда ҳам ғамхўр, серташвиш, киши билан қалбдан гапиришадиган одам экан. У касаба союз архивида Артем редакторлик қилган «Эхо Австралии» газетаси нусҳаларини, рус революционерлари томонидан Артем иштирокида ўша пайтда тайёрланган турли варақалар, чақириқларни топиш учун вақтини аямади.

Мен Брисбендан хайрлашиб чиқар эканман, қалбимда жуда ҳам катта миннатдорчилик ҳистуйғулари тўлиб-тошган эди: ахир у ерда партиямизнинг Австралия ишчилар ҳаракатида ҳам актив иштирок этган таниқли арбобларидан бири тўғрисида Совет ҳокимиятининг 50 йиллигигача озгина бўлсада материал тўплаш истагини билдираётган дўстларимиз, Уильям Саттон, Алек Макдональд ва бошқа кишилар бор.

В. ХМАРА,
ТАССнинг Австралиядаги мухбири.
Брисбен-Канберра.

ТОШКЕНТ—ЖАСОРАТ ШАҲРИ

ЧЕТ ЭЛ ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Сентябрь кунларидан бирида, «куз айни авжидалигида ва термометр 32 даража иссиқликни кўрсатиб турган» пайтларда Тошкентга Бельгияда чиқадиган «Драпо руж» («Қизил байроқ») ҳафталик журналининг мухбири Жан-Мари Шовье келиб кетган эди. Ернинг 6 баллик силкиниши унга табиий офат ўз кучини ҳали йўқотмаганлигини ҳам сездириб қўйган эди ўшанда. Бироқ, бизнинг меҳмонимиз қайд қилганидек, ўша пайтда «шаҳарда ўта осойишталик ҳукмрон эди, кишилар эса мисли кўрилмаган токат билан яшаётган эди».

«Тошкент — жасорат шаҳри» — бельгиялик журналист республикамиз пойтахти тўғрисидаги репортажига ана шундай сарлавҳа қўйган. Бу репортажни ўқиган журналхонлар ўзларини Москвадан 3 минг километр жануби-шарқда жойлашган Тошкент билан бевосита учрашгандай ҳис қилиши табиий.

«География карталаридаги бу пунктни, — деб ёзади Шовье. — 1966 йилнинг бошида Ҳиндистон ва Покистон ҳукуматларининг раҳбарлари қуролли можарони бартараф этиш учун музокаралар столига ўтирган пайтда қанчадан-қанча кишилар ўргана бошлаган эдилар. Энди одамларнинг нигоҳи тамоман бошқа ҳолатларга кўра Тошкентга қаратилган».

Жан-Мари Шовье журналхонларга Тошкент зилзиласи тўғрисида тўла ва ҳаққоний ахборот беради, зилзила оқибатларини тугатиш қандай бораётганлиги ҳақида ҳикоя қилади. Бельгиялик мухбир табиий офат етказган зарарнинг ҳажми ҳақида, янги уй-жойлар, маъмурий бинолар, янги кварталлар ва районлар қурилиши жуда катта миқёсда олиб борилаётгани ҳақида ёзади.

Тошкент ва жасорат — репортажнинг лейтмотиви ана шундай.

«Албатта, — деб ёзади Шовье, — шаҳарни мен қандай кўрган бўлсам, ана шундай бўлиши учун, янгидан табассум билан боқиши ва янгидан туғилиши учун ҳали кўп нарсалар қилиш керак. Бироқ, жасорат саҳифаларининг ажойиб сатрлари дастлабки кунларда вужудга келган ҳамжиҳатлик билан тўлиб-тошгандир. Тошкент вокзали Совет Иттифоқининг барча бурчакларидан ўнлаб қурилиш поездларини қабул қилиб олди.

Тошкент ва ватанпарварлик. Дастлабки кунларданоқ бутун шаҳарни ўз қучоғига олган ватанпарварлик. Тозалаш учун мўлжалланган култепалар қизил транспарантлар билан ўраб қўйилган. Уларга олтин ҳарфлар билан «Тошкент мамлакатдаги энг гўзал шаҳар бўлади!» деган сўзлар ёзиб қўйилган».

Шовье Тошкентда олиб борилаётган жуда катта қурилиш ҳақида ёзаркан, Бельгия ҳафталик журналининг ўқувчилари эътиборини беихтиёр жалб қиладиган рақамларни келтиради. У шундай деб ҳикоя қилади: «Тошкент Марказий универмаги ва Чилонзордаги Савдо маркази американикларнинг бу соҳадаги энг яхши ютуқлари билан рақобат қилиши шубҳасиз, шаҳар марказида ҳатто Брюссель ҳам доғда қоладиган Санъат саройи қад кўтариб турибди.

Фожиа бўйсундира олмади. Аксинча, у ҳаёт учун қаҳрамонона интилишни рўёбга чиқарди. Бугунги Ўзбекистон ва Тошкентни мен ана шундай ҳолда кўриб қайтдим».

КАМБОДЖА ЧЕГАРАЛАРИДАГИ ИҒВОГАРЛИКЛАР

ПНОМПЕНЬ, 19 декабрь. (ТАСС). Камбоджа ташқи ишлар министрлиги Индонезия элчихонаси орқали Таиланд ҳукуматига иккита нота юборди. Бу ноталарда Камбоджа ҳукумати Камбоджага нисбатан Таиланднинг иғвогарликлари давом этаётганлигига қарши кескин норозилик билдиради.

Ноталарда Камбоджа чегаралари бузилганлигига, Камбоджа территорияси ўққа тутилганлигига, чегара бўйидаги районларга миналар қўйиб кетилганлигига доир жуда кўп фактлар келтирилган. Жумладан, 25 ноябрда, дейилади ноталарнинг бирида, Таиланд томонидан келган қуролли кучлар группаси Баттамбанг вилоятидаги Иеанг Дангкум постини миномётлардан ўққа тутиб камбоджалик қизни қаттиқ ярадор қилди. Эртаси кун чегарадан чамаси бир километр ичкарида жойлашган Камбоджанинг Кала пости ўққа тутилди.

Камбоджа ташқи ишлар министрлиги ана шундай иғвогарликларни тўхтатиш учун дарҳол чоралар кўришни Таиланд ҳукуматидан талаб қилади.

ЖУРНАЛИСТЛАР БИРДАМЛИГИ ХАЛҚАРО ЛОТЕРЕЯСИ

ПРАГА, 20 декабрь. (ТАСС). Бугун Прагада журналистлар бирдамлиги иккинчи халқаро буюм лотереясининг тиражи бўлиб ўтди. 15.400 ютуқ ўйналди. Улар орасида 27 та «Волга», «Москвич», «Вартбург», «Трабант», «Шкода» каби автомобили, шунингдек мотоциклар, транзистрли радиоприёмниклар, фотоаппаратлар, соатлар, журналистларнинг Варнадаги халқаро дам олиш уйига путевкалар, Карлови-Варига, Балатон кўлига путевкалар бор.

ФАН ОЛАМИДА

НЕРВ ҲУЖАЙРАЛАРИНИНГ ОНСТРУ ТОРЛАРИ ҲУЗУРИДА

Нерв системасида ахборотлар бу системанинг бир жойидан—иккинчи жойига қандай қилиб етказилади? Бу масалага физиологларгина эмас, шу билан бирга инженерлар ҳам қизиқмоқда.

Украина ССР Фанлар академияси кибернетика институтининг олимлари жониворлардаги нерв ҳужайраларининг қўзғолиш жараёнини математик усулда ёзиб чиқишга ва бундай ҳужайранинг қандай ишлашини кўрсатадиган модель ясашга муваффақ бўлдилар. Мана шундай бир неча моделдан нерв системасининг, жумладан эшитиш нерв системасининг бир «бўлаги» яратилди.

Энди кибернетика эшитиш системасининг «сирлари»дан бирини очишга имкон берди. Маълум бўлишича, унинг нерв ҳужайралари бошқа сигналлар билан бир қаторда энг хилма-хил товуш частоталарининг энг кенг доирасига эга бўлган сигналларни ҳам бера билар экан. Фақат шундай сигналларгина бош мияга юборилар экан. Шу сабабли шивирлаш, жаранглама овоз, дўриллаган гапнинг частоталари гарчи бир хилда бўлмаса ҳам биз бу товушларни баббаравар идрок қила оламиз.

Биологик товуш анализатори сирларини яна мукаммалроқ очиш, сўзларга «қулоқ соладиган» бошқарув системаси яратиш йўлини аниқлаб беради.

МИЛЛИОН ЙИЛДА БИР МАРТА

Ернинг магнит майдони муайян даврларда ўз қутбини ўзгартириб турган (баъзи жойлардаги магнит қутблари ўзгариб турган) деган тахминни исботловчи янги далил топилди.

Ердаги магнит майдонининг планета миқёсида ўзгариб туриши тўғрисида Ленинградда тўпланган маълумотлар палеомагнит геохронология шкаласини тузишга асос қилиб олинди. Бу шкала Ер магнит майдонининг ёйинки бир ярим миллиард йил давомидаги ўзгаришларини акс эттиради.

Бутуниттифоқ нефть геология разведка илмий тадқиқот институти палеомагнит лабораториясининг раҳбари А. Храмов ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди:

— Шундай қилиб, Ернинг ичкари қатламларида рўй бераётган сирли жараёнларни тушунишга имкон берувчи манзара вужудга келтирилди. Қутблар тахминан ҳар миллион йилда бир марта ўзгариб турган. Бу ўзгаришлар планетадаги тектоник фаолиятнинг кучайиш даврлари билан боғлиқдир. Шундай даврларда тоғ жинсларининг қатламлари пайдо бўлаверган.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Лирик қўшиқлар, 9.30 — Музикали танаффус, 9.45 — Халқаро темаларда (тожик.), 10.10 — Сабзанов. «Рудакий хотираси» симфоник поэмаси, 10.30 — Оркестр куйлари, 11.10 — «Ильич чироқлари порлайди» (Энергетиклар кунига бағишланган эшиттириш), 11.20 — Концерт (энергетиклар учун), 12.15 — Топишмоқли концерт, 12.50 — Эстония радиоси эшиттириши, 13.30 — Собиров. Кинофильмларга ёзилган куйлар, 16.15 — «Композитор Хайри Изомов ижоди» (рус.), 18.10—Жаҳон прогрессив адабиёти. Ф. Эрдинч. «Рустам» ҳикояси асосида радиоинсценировка, 18.30 — Ўрта Осиё халқларининг қўшиқлари, 19.20 — Татар куйлари, 20.00 — «Октябрь» радиостанцияси (рус.), 20.30 — Концерт (энергетиклар учун), 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.00—Социалистик мамлакатларда, 22.10 — Музикали салом, 22.40 — Поэзия альманахи (адабий эшиттириш), 23.20 — Концерт (энергетикларнинг талабига мувофиқ).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Иссиқ нафас олиш, Қор, муз, олтин** (хужжатли фильмлар), 17.40 — **Қаҳрамонлар жасорати** (А. Я. Пархоменко туғилган кунининг 80 йиллиги олдидан).

Ўзбек тилида: 18.00 — **Бунтар цирки** (қўғирчоқ фильм), 18.40 — **Испания** (ҳужжатли фильм), 20.00 — **Тошкент янгиликлари.**

20.10 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.20 — **Кичкинтойлар учун** (эшиттириш), 18.50 — **Бизнинг қўшиқларимиз** (музикали эшиттириш), 19.35 — **Арчани ёнғиндан сақланг** (суҳбат), 19.40 — **Энг қобил аёл** (бадиий фильм).

20.50 — **Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари учун концерт.**

21.40 — **Телевизион янгиликлар,** 21.50 — **Бугун энергетиклар куни,** 22.40 — **Кино янгиликлари,** 23.30 — **Тапсуйда куз** (телефильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 22/XII да **Бир актли балетлар,** 23/XII да **Зулматдан зиё.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРДА — 22/XII да **Оқ кабутар,** 23/XII да **Парвона** (билетлар сотилган).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/XII да **Гули сиёҳ,** 23/XII да **Ота ўғли.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Ўзбек цирк коллективи,** йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи **Иван Рубан ва қизиқчилар группаси.**

1967 йил январь ойидан бошлаб чиқадиган

«ОГОНЕК» ЖУРНАЛИ ТИПИДА **ОЙЛИК, ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ, АДАБИЙ-БАДИИЙ, БЕЗАКЛИ**

„Гулистон"

ЖУРНАЛИГА ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Обуна баҳоси: 1 йилга — 3 сўм 60 тийин, 6 ойга — 1 сўм 80 тийин, 3 ойга — 90 тийин.

Журналга обуна «Союзпечать» бўлимлари ва алоқа бўлимларида қабул қилинади.

КОРХОНА, МУАССАСА, ТАШКИЛОТ ВА ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН ССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИ БИЛДИРАДИКИ,

СССР Олий Совети Президиумининг 1943 йил 30 апрелда **«Аҳолидан олинадиган даромад солиғи тўғрисида»** деб чиқарган Фармонининг 30 моддасига мувофиқ, **республиканинг молия органлари** 1967 йил январь ва февраль ойларида ҳамма шаҳарларда ва шаҳар типидаги жойларда

1967 ЙИЛ СОЛИҒИНИ ҲИСОБГА ОЛАДИЛАР

1966 йилда ҳунарманддарнинг даромадлари, аҳолига турли хизмат кўрсатишдан, иморат, квартира, хона ва ҳоказоларни ижарага қўйиш ва бошқалардан келган даромадлар тўғрисида граждакларлар шу даромадлари ҳақида район (шаҳар) молия бўлимларига 1967 йил 15 январдан кечикмай билдиришлари лозим.

Қарамоқларида уч кишидан ортиқ оила аъзолари бўлган ишчи ва хизматчиларга асосий иш жойларидаги даромад солиғи миқдори 30 процент камайтирилади.

Бу енгиллик, шу оила аъзолари тўғрисида уй-жой бошқармаларининг ёки меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг справкасига мувофиқ берилади. Справка эса ҳар йили иш жойларидаги бухгалтерияга январь ойининг биринчи ярми учун иш ҳақи тўланадиган кунгача тақдим қилинади. Январь ойининг биринчи ярми учун иш ҳақи тўлангандан кейин ишга кирган ёки ўша вақтдан кейин оила аъзоларининг сони кўпайган граждакларлар юқорида кўрсатилган справкани 20 кун ичида тақдим қиладилар.

Корхона, муассаса ва ташкилотлар граждаклар томонидан етказиб берилган буюмлар, уларнинг ўз материалидан бажарган ишлари, кўрсатилган хизматлар ва ҳоказолар учун шу граждакларга ўтган ойда тўланган пул тўғрисида солиқ солиш учун зарур бўлган маълумотни ҳар ойнинг 15 кунидан кечикмай район (шаҳар) молия бўлимларига 3-форма бўйича тақдим қиладилар. Шартнома юзасидан ижарага қўйган бинолар учун граждакларга тўланадиган маблағлар ҳақидаги маълумотни эса шартнома тузгандан кейин 15 кун ичида молия органларига билдирадилар.

Корхоналар ўз уйларида ишловчи граждакларнинг 1966 йилдаги иш ҳақлари тўғрисида 1967 йил 10 январдан кечикмай район (шаҳар) молия бўлимларига 4-форма бўйича маълумот тақдим қилишга мажбурдирлар.

Кооператив, корхона, муассаса ва ташкилотлар, СССР Олий Совети Президиумининг 1942 йил 10 апрелда **«Маҳаллий солиқ ва йиғимлар тўғрисида»** чиқарган фармонининг 12-моддасига мувофиқ, иморат солиғи ва ер рентаси ҳақида бўлган ҳисоб-китобни район (шаҳар) молия бўлимларига 1967 йил 1 февралгача тақдим қилишлари лозим.

Кўрсатилган Фармонга мувофиқ, шахсий уйлари бўлган граждаклар маҳаллий солиқларни Қонун билан белгиланган муддатларда тулайдилар.

Иморат солиғи ва ер рентасидан қуйидагилар озод қилинади:

пенсия, иморат ва томорқадаги ёрдамчи қишлоқ хўжалигидан ташқари даромад манбаи бўлмаган пенсионерлар ёки уларнинг оила аъзолари. Башарти, пенсионернинг ўзи шу иморатда яшаса ва оилада уй бекаси ҳамда ўқувчи болалардан бошқа меҳнатга қобилиятли оила аъзолари яшамайдиган бўлса;

ҳарбий хизматчиларнинг оддий ва кичик раҳбар состави уларнинг оилаларига қарашли иморатлар.

Шу муносабат билан, кўрсатилган енгилликларга ҳақли бўлган граждаклар солиқ ҳисобга олинаётган даврда молия органларига тегишли ҳужжатларни тақдим этишлари лозим:

3 ва 4-форма бўйича бериладиган маълумот, декларация (ариза), иморат солиғи ва ер рентаси бўйича бериладиган ҳисоб бланкалари район (шаҳар) молия бўлимларидан олинади.

Шаҳарларда ва шаҳар типидаги жойларда яшовчи автомобиль, мотоцикл, қайиқ ва бошқа транспорт воситаларига эга бўлган шахслар тегишли йиғимни меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари томонидан 1967 йил учун белгиланган муддатларда Госбанк муассасаларига тўлашлари лозим. Давлат автоинспекцияси банк муассасасининг шу йиғимни тўлаганлик ҳақидаги квитанциясини тақдим қилгандан кейингина транспортни техник кўрикдан ўтказади ва рўйхатга олади.

Ўзбекистон ССР молия министрлиги.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги республика меҳнаткашларининг талабига мувофиқ байрам муносабати билан бериладиган табрик телеграммаларини

26 декабргача

узайтириш ҳақида ўзгартиш киритди.

Телеграф бўлимларининг иши кўпайиб кетишини ҳисобга олиб 25 декабрдан сўнг берилган табрик телеграммаларини ўз вақтида етказиб бериш кафолатини бермайди.

Ўзбекистон ССР алоқа министрлиги.

1966 йил 30 декабрда Москва шаҳрида 1966 йилда чиқарилган 3% ЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИНИНГ тўртинчи тиражи бўлади.

Заём тиражида бир йўла **5.000 2.500, 500, 100, 40** сўмлик жами **512.560** сўмлик **9.400** ютуқ ўйналади.

3% ли заём облигацияларини сотиб олинг!

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши — В33469, В37221 Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалик — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258..

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 09018.